

VAN LANSCHOT
KEMPEN

INVESTMENT MANAGEMENT

Duurzaam en betrokken beleggen Verslag 2024

Inhoud

3	Dialogo in een veranderende wereld
6	Highlights 2024
7	Gerichte stappen voorwaarts
22	Beleggingsstrategieën
27	Fiduciair Management
31	Private Banking
34	Bijlage & Begrippenlijst

Dialogo in een veranderende wereld

De wereld lijkt nog sneller en abrupter te veranderen dan we al gewend waren. Een sterk kenterende politieke wereldorde, toenemende verdeeldheid over duurzaamheid en tegelijkertijd extreme weersomstandigheden met desastreuze gevolgen. De doelstellingen van het Akkoord van Parijs lijken steeds verder uit het zicht te raken.

Tegen deze achtergrond bewaren wij als wealth manager en belegger de rust door vast te houden aan waar wij in geloven: met een langetermijnblik die bedrijven selecteren, die wendbaar zijn en naar onze verwachting de 'winnaars' zijn van de toekomst. Dat doen wij onder andere door te kijken hoe zij laveren door de veranderingen en omgaan met de transities van onze tijd, bijvoorbeeld de energietransitie.

Ook kiezen wij voor het aangaan van de dialoog. Wij sluiten onze ogen niet voor de veranderingen en praten hierover met onze klanten, bedrijven waar wij in beleggen en fondsmanagers. Ons doel is uiteindelijk onze klanten te helpen te navigeren door de transities van onze tijd: door samen te werken, inzichten te delen en door oplossingen te bedenken die ook toekomstige generaties ten goede komen.

Concrete doelen

Wij zijn actieve beleggers en vertrouwen op verantwoordelijk aandeelhouderschap en een dialoog met bedrijven. 'We lead by example', zoals we zelf zeggen, en zetten stappen die we graag ook bij anderen zien. Dat doen wij door duurzaamheid te integreren in al onze activiteiten en door concrete doelen te stellen.

Dan hebben wij het over onze ambitie om de directe CO₂-uitstoot van onze eigen organisatie met 8% per jaar te verminderen en de CO₂-uitstoot van ons discretionaire AuM jaarlijks met 7% te verlagen. En ook over ons doel om de CO₂-voetafdruk van de hypotheek die wij uitgeven jaarlijks met 9.5% per m² te drukken. Dit alles om in 2050 een 'net

zero' wealth manager te zijn. Wij kijken ook uit naar de verhuizing naar ons nieuwe kantoor in Amsterdam per 2027, waarin we streven naar de hoogste duurzaamheidsstandaarden.

Kennis en inzicht

Onze ambities realiseren wij samen met onze klanten. In veranderende tijden willen wij dicht bij onze klanten blijven en het gesprek aangaan over de dilemma's die wij tegenkomen. Bijvoorbeeld over de ontwikkelingen in de Verenigde Staten rond duurzaamheid, maar ook over het optimale transitietempo en de governancelast van regelgeving.

Wij willen klanten verder brengen met kennis en inzicht. Zodat zij weloverwogen beslissingen kunnen nemen over hun vermogen, nu en in de toekomst. De financiële sector heeft niet alleen het kapitaal om de transities vooruit te brengen en mogelijkheden hiervoor te bieden, maar als poortwachter ook een verplichting om klanten te wijzen op risico's. Bijvoorbeeld ook duurzaamheidsrisico's die ontstaan als transities niet in de plannen worden meegenomen. Risico's die serieuze financiële consequenties kunnen hebben. Denk aan de waarde van vastgoed in overstromings- en bosbrandgebieden.

Meetbare waarheid

In dit rapport doen wij verslag van de stappen die wij als investment manager voor onze klanten in 2024 hebben gezet op het gebied van duurzaam beleggen. Daar horen ook de activiteiten bij die wij ondernemen om te beantwoorden aan de toenemende vraag naar impactbeleggingen.

Wij doen dat vanuit onze eigen intrinsieke motivatie en op gebieden waarin wij veel kennis in huis hebben. Dat is onder andere regeneratieve landbouw: hierin komen ons enthousiasme voor duurzaam ondernemerschap, onze expertise en ons geloof in concrete oplossingen samen.

Wij hebben daarnaast ook flinke vorderingen gemaakt om impact concreet en meetbaar te maken. Niet eenvoudig - want hoe meet je een bijdrage aan biodiversiteit of bescherming van mensen- of arbeidsrechten? Toch kan het en wij doen het ook steeds beter. Want met meetbare feiten kunnen wij en onze klanten meetbare doelen stellen. De discussie wordt hiermee naar een aanzienlijk hoger niveau getild.

Dat brengt ons terug naar het begin: wij hechten er zeer aan een solide dialoog met onze klanten en andere stakeholders te voeren. Elkaar begrijpen en helpen - zo ondersteunen wij klanten bij het opbouwen en beschermen van hun vermogen, nu en in de toekomst.

Maarten Edixhoven

Voorzitter Raad van Bestuur Van Lanschot Kempen

Erik van Houwelingen

Lid Raad van Bestuur Van Lanschot Kempen

CEO Van Lanschot Kempen Investment Management

Over Van Lanschot Kempen Investment Management

Kom verder. Het zijn maar twee woorden. En tegelijk ons hele motto, met alle betekenissen die bij deze twee woorden horen. Het is onze manier om u welkom te heten. En vooral een uitnodiging om samen vooruit te komen en te groeien. Het zegt alles over hoe wij werken met onze klanten om de best mogelijke beleggingsoplossingen te leveren.

Van Lanschot Kempen is de oudste onafhankelijke financiële instelling in Nederland. Onze heritage is belangrijk voor ons. Maar onze focus ligt op de toekomst.

Zo doen we niet van alles voor iedereen. We doen liever een paar dingen zeer goed. Zoals Fiduciair Management en high conviction, actieve beleggingsstrategieën die zich vanuit onze overtuigingen richten op die gebieden waarmee we de meest waarde kunnen toevoegen.

Van Lanschot Kempen Investment Management NV is de in-house vermogensbeheerder van Van Lanschot Kempen NV, beheert de portefeuilles van onze klanten en voert de activiteiten uit die beschreven worden in dit rapport en in ons Stewardship – en engagementbeleid.

De geschiedenis van Van Lanschot Kempen gaat terug tot 1737. Genoteerd aan Euronext Amsterdam, zijn wij een onafhankelijke, gespecialiseerde wealth manager, actief in vermogensbeheer, private banking en investment banking. Wij zetten onze volledige expertise en talenten in om passende oplossingen en producten aan te bieden. Op die manier ondersteunen we onze klanten bij het bereiken van hun lange termijn doelstellingen.

Highlights 2024

In 2024 hebben wij engagement-gesprekken gevoerd met 106 ondernemingen en bij 432 aandeelhouders-vergaderingen onze stem uitgebracht.

We geven veel aandacht aan het thema biodiversiteit door zorgvuldig te selecteren waar we in beleggen. In lijn met de Finance for Biodiversiteit Pledge hebben we een KPI voor onze engagementtrajecten over biodiversiteit vastgesteld.

Ons kader voor transitie- en impact-beleggen hebben wij verder aangescherpt en dieper in het proces van due diligence voor beheerders ingebed. Ook zijn wij een samenwerking aangegaan met Collective Action.

De impactfondsen en -oplossingen van Van Lanschot Kempen staan nu op de 'interactive listing' voor impactbeleggen van de Financial Times. Onze oplossingen krijgen daarmee een breder publiek.

Ons infrastructuur team heeft een Social Engagement Framework geformuleerd voor de gezamenlijke aanpak van maatschappelijke kwesties door ondernemingen, maatschappelijke organisaties en beleggers. Wij geloven dat aandacht besteden aan de 'S' van 'ESG' ('environmental, social en governance') het duurzaamheidsprofiel van infrastructuur bedrijven ten goede komt.

Voor onze institutionele klanten is ons fiduciair managementteam begonnen met een grondige evaluatie van Key Risico Indicatoren (KRI's) waarmee de (niet-) financiële ESG-risico's voor de klantportefeuille worden gemeten.

Voor onze private banking-klanten hebben wij gewerkt aan de CO₂-reductie van duurzaamheidsprofiel 'Sterk betrokken' en de portefeuille voor de Propositie Duurzaam. Medio 2025 zijn beide fossielvrij.

In 2024 hebben diverse Van Lanschot Kempen-beleggingsfondsen de toezeggingen voor duurzame beleggingen verhoogd. Meer dan de helft van de fondsen heeft dit commitment verdubbeld.

Gerichte stappen voorwaarts

Onze missie

Als onafhankelijke, gespecialiseerde wealth manager streven wij naar het behoud en de opbouw van vermogen voor onze klanten en de samenleving als geheel, op een duurzame manier. Onze doelstelling en ethische principes ondersteunen onze overtuigingen op het gebied van duurzaamheid:

- Wij helpen onze klanten te navigeren door de fundamentele transitie van onze tijd, door samen te werken, inzichten te delen en oplossingen te ontwikkelen voor toekomstige generaties.
- Wij zijn actieve beleggers met een sterk geloof in verantwoord eigenaarschap door middel van dialoog. Wij gaan in gesprek met bedrijven om hen te stimuleren vooruitgang te boeken op hun duurzaamheidsdoelstellingen.
- Wij geven het goede voorbeeld door duurzaamheid te integreren in al onze rollen en expertise.

Beleggen staat centraal in wat we doen. De focus van dit verslag is onze benadering van duurzame beleggingen, onze activiteiten op het gebied van engagement en stemmen in 2024 en hoe we onze klanten begeleiden door de belangrijke transitie van onze tijd.

Voor een overzicht van onze doelstellingen en prestaties op het gebied van duurzaamheid op groepsniveau, verwijzen wij u naar ons [Jaarverslag](#).

Samen én onderscheidend

Onze aanpak van duurzaamheid berust op vier pijlers: uitsluiting, ESG-integratie, actief aandeelhouderschap en positieve impact.¹ Deze instrumenten stellen ons in staat om actie te ondernemen met betrekking tot de transitie en vooruitgang te boeken. Zie pagina's 10 t/m 21 voor een verslag van hoe we deze instrumenten in 2024 hebben ingezet.

Voor alle beleggingen in de drie klantgroepen die in dit rapport worden beschreven (klanten belegd in de Van Lanschot Kempen-strategieën, fiduciair management voor institutionele klanten en private banking-klanten) geldt een minimumnorm voor duurzaamheid en uitsluiting. Door de verschillen tussen de klantgroepen zit er enig onderscheid in de doelstellingen voor duurzaam beleggen, alsook in de instrumenten die we kunnen inzetten. Hieronder beschrijven wij hoe de aanpak per klantgroep verschilt.

Beleggingsstrategieën

Over het beleid voor het beheerd vermogen (AuM) in onze eigen Van Lanschot Kempen-beleggingsfondsen en -strategieën hebben we de volledige controle. Daar kunnen we het complete palet duurzaamheidsinstrumenten voor aanwenden. Wij streven er naar om in 2050 een emissieneutrale ('net-zero') belegger zijn, door de langetermijn-CO₂-intensiteit van ons discretionair beheerd vermogen te reduceren met gemiddeld 7% per jaar, naar gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit (Weighted Average CO₂-intensiteit WACI).²

1 Deze aanpak is van toepassing op de portefeuilles die wij beheren voor onze klanten. Bron van alle gegevens in dit rapport is Van Lanschot Kempen per 31 December 2024, tenzij anders aangegeven.

2 Aan de hand van de WACI wordt de positie van een portefeuille in CO₂-intensieve emittenten gemeten. Dit is een maatstaf voor de blootstelling van een portefeuille aan klimaattransitierisico. Ons huidige WACI-streefdoel richt zich op de scope 1- en scope 2-uitstoot. Scope 1 betreft de directe uitstoot van bronnen in het bezit of onder controle van een bedrijf. Scope 2 betreft de indirecte uitstoot van de opwekking van ingekochte energie. Onder de scope 3-uitstoot vallen alle indirecte emissies in de keten van de onderneming die rapporteert.

Onze beleggingsteams verankeren duurzaamheid in het hele beleggingsproces, onder meer door de dialoog aan te gaan met ondernemingen en te stemmen bij aandeelhoudersvergaderingen.

Voor beleggers die een positieve impact nastreven, bieden we twee artikel 9 SFDR³ impactoplossingen aan, namelijk het Kempen SDG Farmland-fonds en de Global Impact Pool.

Private banking

Bij de beleggingsconcepten voor onze private banking-klienten houden we rekening met zowel financiële als duurzaamheidsfactoren. Dat doen we onder andere door bepaalde beleggingen uit te sluiten, actief in gesprek te gaan met ondernemingen waarin we beleggen (engagement) en met een 'best-in-class' benadering.⁴

Alle proposities voor actief discretionair beleggen voor onze private banking-klienten voldoen aan het standaard uitsluitingsbeleid van Van Lanschot Kempen. De klant bepaalt zelf in welke mate zijn of haar beleggingen bijdragen aan een transitie naar een duurzamere samenleving. Daarom vragen wij klanten naar hun voorkeuren en formuleren we op basis daarvan een duurzaamheidsprofiel. Ons beleggingsaanbod stemmen we af op zowel het risico-rendementsprofiel als het duurzaamheidsprofiel van de klant.

Fiduciair management & andere institutionele klanten

In ons fiduciaire aanbod (AuM €73,4 miljard) ondersteunen wij onze institutionele klanten bij hun beleggingsbeslissingen en het formuleren van hun duurzaamheidsbeleid, evenals bij het uitvoerings- en rapportageproces. We staan de klant bij met advies over de beleggingskeuzes en maken daarbij optimaal gebruik van onze duurzaamheidsexpertise. De klant is uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor de gekozen duurzaamheidsinstrumenten. Wij verzorgen de begeleiding van dit proces.

Het uitsluitingsbeleid van Van Lanschot Kempen vormt het beleidsfundament voor alle klanten, dat naar wens kan worden uitgebreid. We gaan actief in gesprek met de externe beheerders in de portefeuilles van onze fiduciaire klanten, die ook profiteren van de engagementactiviteiten die de beleggingsteams van Van Lanschot Kempen Investment Management ontplooiën met individuele bedrijven.

3 Zie begrippenlijst achterin dit rapport voor uitleg van gebruikte termen en begrippen.

4 Activa of beleggingen die in vergelijking met de peer group het best presteren op milieu, maatschappij en/of bestuur.

5 Het thema Inclusie en diversiteit is begin 2024 toegevoegd. Het vervangt het thema Langer gezonder leven gebaseerd op de daadwerkelijke activiteiten van Van Lanschot Kempen.

Thema's en transities 2024

Voor alle klantgroepen leggen wij de nadruk op drie focusthema's: klimaat, biodiversiteit en inclusie & diversiteit. Wij hebben deze thema's gekozen omdat wij geloven dat wij hierin de beste resultaten kunnen behalen, gebaseerd op onze schaal, activiteiten en specialistische kennis. Deze thema's vormen de bouwstenen van de transities.⁵ In 2024, hebben wij in drie rapporten geëvalueerd welke risico's en kansen de transities beleggers kunnen bieden:

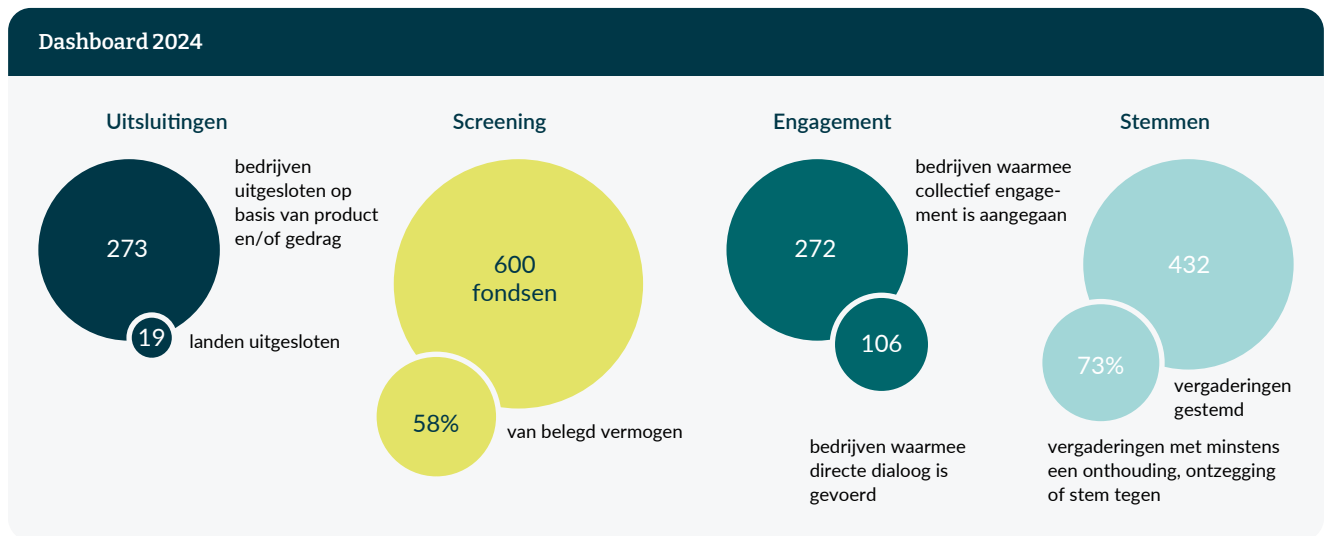
1. **Voedseltransitie:** wij hebben nader uitgewerkt wat er moet gebeuren om de transformatie van het voedselstelsel te versterken naar een duurzamer systeem. Een systeem waarin voedsel op een gezonde en duurzame wijze wordt geproduceerd;
2. **Energietransitie:** hier hebben wij onderzocht hoe beleggers de energietransitie kunnen versnellen en op die manier de klimaatdoelen binnen bereik kunnen brengen;
3. **Materialentransitie:** wij hebben gekeken naar de rol die beleggers kunnen vervullen in de realisatie van een meer circulaire economie met minder afval.

Ons beleggingsproces en advies aan klanten zijn gebaseerd op ons onderzoek naar de transities. Dit helpt ons ook om relevante informatie te filteren uit onze interne data over duurzaamheid en deze te integreren in ons beleggingsproces. Op deze manier kunnen wij voortgang in kaart brengen en daarover rapporteren, bijvoorbeeld over de reductie van CO₂-uitstoot of over engagementtrajecten.

Ons onderzoek is ook van belang om de klant meer duidelijkheid te kunnen verschaffen over de noodzaak en de reikwijdte van de transities. Het is ook instrumenteel voor onze advisering over impact- en duurzaam beleggen.

2024 in het kort

Instrumenten voor onze duurzame inspanningen

Onze aanpak van duurzaam beleggen berust op vier pijlers. Deze instrumenten stellen ons in staat om met betrekking tot de transities actie te ondernemen en voortgang te boeken.

Op de volgende pagina's laten wij graag zien hoe wij deze instrumenten in 2024 hebben ingezet.

Uitsluiting

Wij zijn actief eigenaar van de Van Lanschot Kempen strategieën en hier ligt onze voorkeur bij inclusie in plaats van uitsluiting. Onze minimumnorm is 'do no significant harm': we willen niet beleggen in ondernemingen en landen die activiteiten ontplooiën met ernstige negatieve effecten op mens en/of milieu. Bij deze activiteiten kan worden gedacht aan producten of diensten, dan wel aan gedrag.

Eind 2024 stonden er 273 ondernemingen op onze uitsluitingslijst vanwege hun betrokkenheid bij onder andere controversiële wapens, vanwege hun negatieve effect op mens en/of milieu of omdat ze betrokken zijn bij de tabaks-industrie. We beleggen ook niet in landen die onder de wapenembargo's vallen van de EU of de Verenigde Naties (VN). Eind 2024 stonden er 19 landen op de uitsluitingslijst.

Onze uitsluitingslijst is gebaseerd op onze naleving van de internationale richtlijnen en normen vastgelegd in de Guidelines for Multinational Enterprises van de OESO, het Global Compact van de VN, de Guiding Principles on Business & Human Rights van de VN en de Principles for Responsible Investment. Deze normen vormen het fundament van de [convention library](#) van Van Lanschot Kempen, met daarin 22 conventies, verdragen en initiatieven.

Voor onze private banking-klanten en institutionele klanten maken we gebruik van dezelfde uitsluitingslijst die zij naar wens kunnen uitbreiden.

- › [Uitsluitingsbeleid](#)
- › [Uitsluitingslijst Q4 2024](#)

Beoordeling Coty

Onze benadering van **Coty**, een Frans bedrijf in schoonheidsverzorging, is een goede illustratie van onze scoremethode. Het viel ons op dat het ESG-beleid van Coty, en dan met name de doelstellingen voor het gebruik van gerecyclede materialen, minder ambitieus overkwamen dan de inspanningen van de concurrentie. We hebben de score aangepast en zijn met Coty een engagementtraject gestart over het thema biodiversiteit en recycling.

De duurzaamheidsscores die uit onze Sustainability Risk Score-benadering voortvloeien, zijn direct van invloed op de waarderingsscores.

ESG-integratie & screening

Sustainability Risk Score voor individuele ondernemingen

In ons beleggingsproces voor de Kempen-beleggingsfondsen maken we gebruik van een intern ontwikkelde beoordelingsmethodiek voor afzonderlijke ondernemingen: de Sustainability Risk Score. In deze score combineren we externe beoordelingen of ratings (die wij als standaard gebruiken) met ons eigen perspectief en onze diepgaande kennis van de bedrijven waarin we beleggen.

Mede dankzij de snelle integratie van de uitkomst van onze eigen engagementgesprekken en research wordt de score toekomstgericht. Onze visie kan een mogelijke verbetering of juist verslechtering aan het licht brengen die (nog) niet in de standaardscore tot uiting komt.

In onze score leggen we extra nadruk op CO₂-uitstoot en corporate governance. We maken daarbij gebruik van een uitgebreidere combinatie van externe gegevens. Dat levert voor die twee onderwerpen een scoringskader op maat op. In dit kader zijn de doelstellingen terug te vinden die de onderneming zelf heeft geformuleerd, de manier waarop het bedrijf daarmee omgaat en hoe het management wordt gestimuleerd om die doelstellingen ook te realiseren.

De voordelen:

- De Sustainability Risk Score kan externe ESG-gegevens corrigeren;
- Snelle integratie van de uitkomsten van een engagementgesprek, waardoor de score meer toekomstgericht wordt;
- De hieruit voortkomende scores zijn absoluut en kunnen worden ingezet als risicovergelijking tussen ondernemingen;
- De score levert een consequent beeld op van de manier waarop bepaalde uitsluitings- en engagementlimieten worden bepaald.

Scoren van interne en externe fondsen

Het duurzaamheidsniveau van een beleggingsoplossing bepalen wij aan de hand van ons eigen Duurzaamheidsspectrum (zie het figuur hieronder). In 2024 hebben we het spectrum toegepast op ruim 390 (2023: 600+) intern en extern beheerde beleggingsfondsen, samen goed voor in totaal 58% van het beheerd vermogen (AuM) van Van Lanschot Kempen (2023: 64%).⁶

In het kader van deze exercitie heeft het Manager Research Solutions-team (MRS) de meerderheid van de beheerders

waarmee we samenwerken in kaart gebracht en vastgesteld waar de producten van die beheerders zich op het Duurzaamheidsspectrum bevinden. De scoremethode wordt elk jaar geëvalueerd en verbeterd om deze ambitieuzer te maken.

Het toekennen van scores aan fondsen en beleggingsoplossingen stelt ons in staat om het duurzaamheidsniveau te beoordelen van beleggingsfondsen die wij kunnen aanbieden aan onze private banking- en institutionele klanten. De score fungeert ook als graadmeter voor de duurzaamheid van hun totaalportefeuilles.

⁶ Het verschil tussen 2023 en 2024 is het gevolg van een aangepaste calculatiemethodiek: wij rekenen nu op fondsniveau in plaats van share classes.

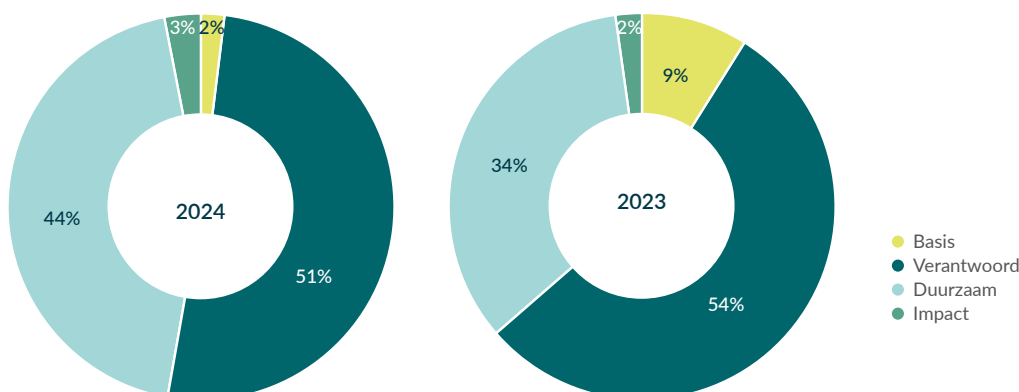
De vijf niveaus van het Duurzaamheidsspectrum

De onderstaande figuren tonen de samenstelling van ons beheerd vermogen aan de hand van de vijf scores van het Duurzaamheidsspectrum. De duurzaamheidsscores variëren van 'Basis' (1) tot 'Impact' (5). Uit niveau 1 en 2 bieden we actief geen beheerders aan. Om die reden ontbreekt score 1 in de figuren hieronder. Een klein aantal klanten is nog belegd in fondsen met de score 'Basis' (2%).

Van de 394 fondsen die wij eind 2024 hadden beoordeeld, gerekend als percentage van de Van Lanschot Kempen Group AuM die een score heeft meegekregen, noteerde 2% de score Basis en kreeg 51% de score Verantwoord. 44% werd beheerd door managers die op het Duurzaamheidsspectrum de score Duurzaam kregen en 3% door managers met score 5, 'Impact'.

Duurzaamheidsscores van externe beheerders

Actief aandeelhouderschap: engagement

Engagement met individuele ondernemingen in 2024

Onze beleggingsteams gaan actief de dialoog aan met ondernemingen en dringen aan op positieve verandering. In 2024 gingen we met 106 ondernemingen rechtstreeks in gesprek over thema's op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur. In totaal was sprake van 121 engagements.⁷

Van dat totaal waren 88 engagements gericht op verandering: deze dialogen werden gevoerd door onze portefeuille-beheerders en/of het Sustainable & Impact Investing-team. In bijna de helft van de gevallen had de dialoog betrekking op milieukwesties, op gelijke afstand gevolgd door bestuurskwesties en maatschappelijke kwesties.

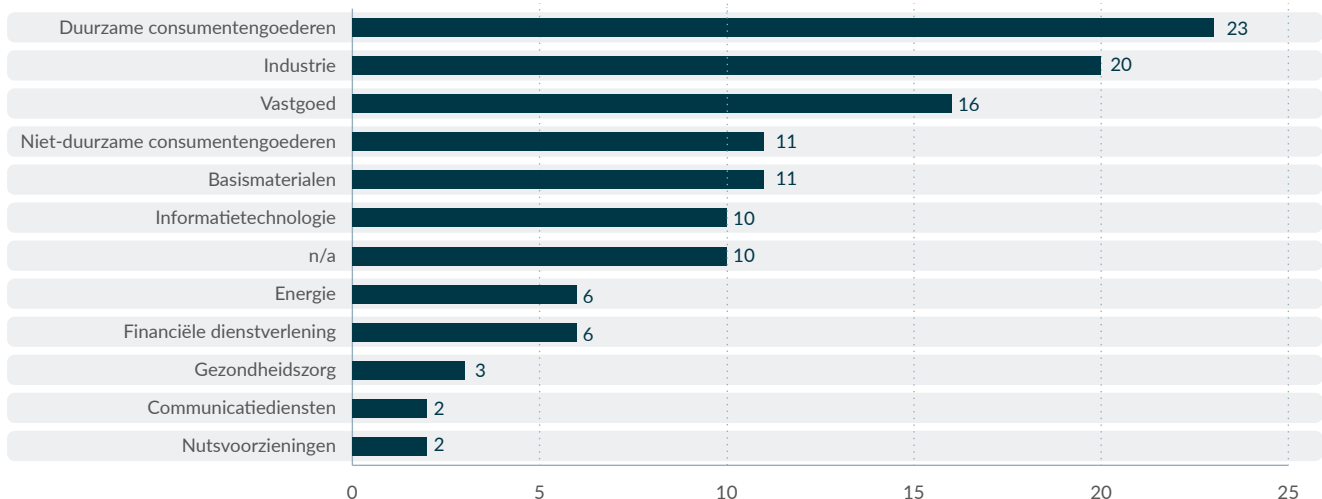
Engagements 2024 bedrijven

Bedrijven	Engagements		
	Bewustwording	Verandering	Totaal
Aantal bedrijven (uniek)	32	78	106
Aantal engagements	33	88	121

Engagements 2024 per thema

Thema	Engagements		
	Bewustwording	Verandering	Totaal
Milieu	11	42	53
Maatschappij	14	23	37
Bestuur	8	23	31
Totaal	33	88	121

Aantal engagements voor bewustzijn en verandering per sector in 2024

⁷ Met een onderneming kan over meerdere thema's tegelijkertijd een dialoog worden gevoerd. Deze dialoog kan gericht zijn op zowel bewustwording als verandering. Dat kan tot overlapping leiden.

We gaan actief in gesprek om:

- › op de hoogte te worden gesteld van de strategie, het beleid en de programma's van de onderneming en om ons inzicht in een onderneming te vergroten;
- › te waarborgen dat bestuur en managementteams duurzaamheidsrisico's goed overzien en beheersen en dat ondernemingen kansen op milieu- en maatschappelijk gebied voldoende benutten;
- › te stimuleren dat best practices op het gebied van ondernemingsbestuur worden toegepast;
- › ervoor te zorgen dat ondernemingen ambitieuzere doelstellingen op het gebied van milieu en/of maatschappij formuleren.

Samen sterker: collectief engagement

In 2024 waren wij, samen met andere beleggers, betrokken bij collectieve engagements met 272 ondernemingen (2023: 172).⁸ Door samen op te trekken, voeren we de druk op een onderneming op en dit verbetert de kansen op succes.

Gezien de toenemende risico's van klimaatverandering en onze thematische focus stond het leeuwendeel van onze engagements in het teken van het klimaat. Denk daarbij aan extra informatieverschaffing over CO₂-uitstoot, initiatieven om emissies te beperken en de ontwikkeling van schonere technologieën.

We verwachten dat ondernemingen hun activiteiten afstemmen op het klimaatakkoord van Parijs en doelstellingen vaststellen om hun CO₂-uitstoot te reduceren. Belangrijke gesprekken voerden we samen met Climate Action 100+ met onder andere Shell (zie pagina 15), BP en Volvo. Bij dit laatste engagement nam ons Credit-team het voortouw.

Op het thema biodiversiteit namen we als belegger actief deel aan de engagements van Nature Action 100 met de ondernemingen Sysco en Novo Nordisk. We waren ook betrokken bij het engagement met Unilever over biodiversiteit via belangenbehartiger Eumedion.

OESO RBC-gerelateerde engagements

Hier vindt u een overzicht van onze belangrijkste engagements rond thema's die vallen onder de OESO Responsible Business Conduct (RBC) Guidelines. Het gaat om engagements die zich richten op daadwerkelijke en/of potentiële negatieve gevolgen van de activiteiten van bedrijven en hoe deze worden beperkt.

Door aan collectieve engagementinitiatieven deel te nemen, kunnen we de effectiviteit en invloed van onze engagementactiviteiten vergroten. Wij initiëren collectieve engagements of sluiten ons aan bij bestaande initiatieven. Per geval bekijken we welke initiatieven het best bij onze waarden en engagementdoelen aansluiten.

Engagement met externe beheerders

We gaan actief in gesprek met externe fondsbeheerders die oplossingen beheren waarin onze particuliere of institutionele klanten kunnen beleggen. Onderwerp van gesprek is het gevoerde duurzaamheidsbeleid bij vastrentende en aandelenfondsen, hedgefondsen en private equityfondsen.

In 2024 is er door ons Manager Research Solutions-team (MRS) proactief gesproken met 38 verschillende managers. Omdat sommige engagements over hele groepen beleggingsfondsen gaan, zijn daarmee 162 fondsen bereikt. Wij hebben ook de rapportage van impactgegevens besproken met alle tien beheerders uit de Kempen Global Impact Pool.

De engagementactiviteiten van het MRS-team waren in 2024 vooral gericht op de komende richtlijnen voor de namen van beleggingsfondsen van de European Securities and Markets Authority (ESMA). Het doel van de ESMA-richtlijnen is het creëren van transparantie en consistentie in de vereisten voor fondsen waarin duurzame termen voorkomen zoals 'duurzaam', 'ESG' of 'klimaat'.

Beleggingsfondsen die onder deze richtlijnen vallen, hebben zich onder andere te houden aan uitsluitingscriteria zoals die worden beschreven in de Paris Aligned Benchmark (PAB). Het MRS-team is hierover het gesprek aangegaan met circa 100 fondsen die in onze categorie 4 vallen ('Duurzaam'). Het doel van de gesprekken was om zekerstellen dat deze fondsen voldoen aan de PAB-uitsluitingscriteria, dan wel de referentie aan duurzaamheid uit hun naam verwijderen.

De uitkomst van onze engagementactiviteiten was dat een grote meerderheid van de beleggingsfondsen die momenteel van ons de score 4 krijgen, inderdaad aan de PAB-uitsluitingen zullen voldoen. Hetzij door de aard van het gehanteerde beleggingsuniversum, hetzij als gevolg van aanvullende criteria die door de beheerders worden toegevoegd.

Er is daarnaast ook gesproken met een aantal kleinere beleggingsfondsen die bij ons op het niveau 'Verantwoord' (score 3) zijn ingedeeld, maar die een naam hebben waarin duurzaamheid een rol speelt. De uitkomst van deze exercitie was dat de meeste van deze fondsen de verwijzing naar duurzaamheid uit de naam gaan halen en op niveau 3 ingedeeld blijven.

› Zie voor voorbeelden van onze engagements pagina 16

⁸ De forse stijging in 2024 kan worden toegeschreven aan onze deelname aan Nature Action 100.

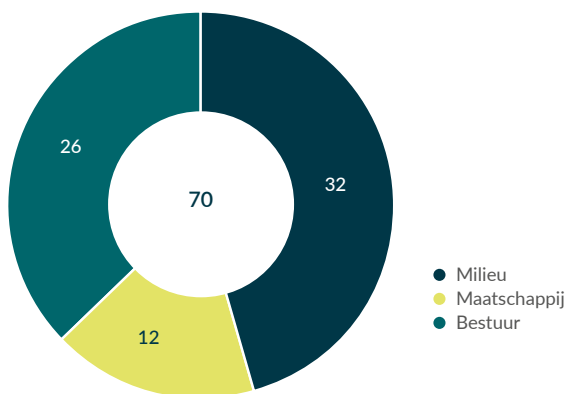
Engagement meten

De uitkomsten en resultaten van onze engagementactiviteiten meten we aan de hand van vier mijlpalen:

In 2024 hebben we 70 mijlpalen gerealiseerd in 88 engagements gericht op verandering. Dit illustreert de concrete resultaten van ons engagement gedurende het jaar.

Bereikte mijlpalen op gebied van milieu, maatschappij en goed bestuur

De tabel hieronder laat zien hoe het totale aantal van 110 engagements gericht op verandering eind 2024 over de vier mijlpalen was verdeeld. Van die engagements hebben 23 dit jaar niveau 4 bereikt. Niveau 4 wil zeggen dat een engagement met succes is afgerond.

Mijlpalen engagements (2024)

Thema(s)	Mijlpaal				Totaal
	1	2	3	4	
Milieu	8	11	12	11	42
Maatschappij	12	3	5	3	23
Bestuur	3	5	6	9	23
Totaal	23	19	23	23	88

Voortgang mijlpalen

De tabel hieronder toont de voortgang die de engagements gericht op verandering in 2024 op basis van de vier mijlpalen hebben geboekt. Ongeveer de helft bereikte geen nieuwe mijlpaal, in sommige gevallen kwam dit omdat het engagement pas recent was gestart en in andere gevallen omdat de voortgang stokte. Bovendien kan het soms meerdere jaren duren voordat een onderneming de door ons aanbevolen verandering kan implementeren en de volgende mijlpaal kan worden bereikt.

Voortgang mijlpalen in 2024

Thema(s)	Mijlpaal delta (voortgang)				
	0	1	2	3	Totaal
Milieu	17	19	5	1	42
Maatschappij	15	5	2	1	23
Bestuur	9	5	6	3	23
Totaal	41	29	13	5	88

Zoals uit de tabel hierboven blijkt, boekten 29 engagements in 2024 een vooruitgang van één mijlpaal, maakten 13 een sprong van twee mijlpalen en bereikten vijf een delta van drie mijlpalen.

Het totale aantal van 70 mijlpalen bereikt, is als volgt berekend: van 0 naar 1 mijlpaal = 1 mijlpaal. Twee stappen vooruit telt als 2 mijlpalen; drie stappen vooruit als 3 mijlpalen. Ter illustratie: een engagement in mijlpaal 2 begin 2024 en in mijlpaal 4 aan het einde van 2024 telt als twee gerealiseerde 2 mijlpalen. Voor 2024 betekent dat: $29 + (13 \times 2) + (5 \times 3) = 70$.

➤ **Ons beleid rond betrokken aandeelhouderschap en engagement.**

Engagement voorbeelden

Inzet voor biodiversiteit in een sector met grote impact

De mijnbouwsector is berucht vanwege de negatieve impact van de sector op de biodiversiteit, het klimaat en externe stakeholders. Binnen deze sector onderscheidt Anglo American zich als koploper op het gebied van CO₂-reductie en biodiversiteitsmaatregelen: de onderneming kan wijzen op een volledig duurzame elektriciteitsvoorziening in alle bedrijfsactiviteiten in Zuid-Amerika als belangrijk voorbeeld van een serieuze aanpak. Anglo American streeft ook naar een reductie van de nadelige impact van de mijnbouwactiviteiten op de biodiversiteit in omliggende gebieden. Het geformuleerde doel is een netto positieve impact (NPI) op de biodiversiteit in 2030.

In onze intensieve contacten met Anglo American in 2024 lag de nadruk vooral op inzicht in de gehanteerde meetmethoden en benchmarks voor de biodiversiteitsdoelen. Wij hebben het bedrijf uitgebreid gesproken over de uitdagingen waarmee het meten van biodiversiteit, het verzamelen van gegevens en het formuleren van wetenschappelijk onderbouwde maatstaven gepaard gaan. Ook waterverbruik en bodemsanering kwamen aan de orde. De onderneming streeft ernaar in 2025 de gehanteerde werkwijzen volledig af te stemmen op de sectornorm voor afval.

Anglo American heeft verder een reductiedoelstelling van 50% geformuleerd voor het verbruik van zoetwater uit de grond, maar kon zich vinden in onze zorg dat dat niet genoeg is om het NPI-doel te realiseren. We zetten onze engagementactiviteiten voort om de huidige duurzaamheidsinspanningen te stimuleren en de ontwikkeling van de onderneming te volgen richting een NPI op de biodiversiteit.

Een veelbesproken klimaatstrategie

Ons engagement met Shell over klimaatdoelen en strategie verliep in 2024 via directe gesprekken met het topmanagement en via collectieve gesprekken in samenwerking met De Klimaatcoalitie en Climate Action 100+. We hadden vragen voor de onderneming over de verwatering van de uitstootdoelen op de middellange termijn – mede aanleiding voor twijfel over de beoogde net zero doelstellingen voor 2050.

Shell heeft dit besluit in een collectief overleg toegelicht, waarbij het zich beriep op het feit dat het tempo van de transitie onzeker is.

Vanwege die afgezwakte doelstellingen hebben we ons bij de aandeelhoudersvergadering van Shell onthouden van stemming over de klimaatstrategie. Wij hebben ons daarentegen aangesloten bij een alternatief voorstel van ngo FollowThis.

In meerdere gesprekken met het management is verder gesproken over de gevolgen van de geopolitieke en lokale veranderingen, zoals de verkiezing van een nieuwe president in de VS en de afwijzing van de uitspraak tegen Shell die klimaatactieroep Milieudefensie eerder had gewonnen. Shell gaf aan geen nieuwe koers in te slaan. De strategie voor de toekomst blijft onveranderd, met de ontwikkeling van Liquefied Natural Gas (LNG) als belangrijkste speerpunt. Volgens Shell is LNG van vitaal belang voor de aansturing van de transitie. We blijven Shell aanspreken op de normen en doelstellingen op het gebied van duurzaamheid.

Rechtvaardige transitie

BMW Group heeft vooruitgang geboekt met de afbouw van de CO₂-uitstoot door het formuleren van reductiedoelstellingen voor de lange termijn, het vergroten van de afzet van elektrische auto's, het verbeteren van de efficiëntie en het reduceren van de uitstoot in de keten. Bij die transitie is het ook belangrijk om rekening te houden met de sociale gevolgen voor belanghebbenden als werknemers en gemeenschappen die afhankelijk zijn van CO₂-intensieve activiteiten. Ook dat moet deel uitmaken van een rechtvaardige transitie ('just transition').⁹

We zijn in 2023 met BMW het gesprek aangegaan over een rechtvaardige transitie waarin ook rekening wordt gehouden met de maatschappelijke gevolgen van klimaatdoelstellingen. In 2024 was in het jaarverslag vooruitgang zichtbaar: de onderneming gaf aan dat er actief wordt gewerkt aan een sociaal verantwoorde transformatie voor de werknemers, als onderdeel van een geïntegreerde just transition-benadering. Die benadering bestaat onder andere uit onderwijs en trainingen om werknemers te helpen om te scholen naar toekomstbestendige bedrijfsactiviteiten.

⁹ Het concept 'rechtvaardige transitie' kan worden omschreven als 'het vergroenen van de economie op een zo eerlijke en inclusief mogelijke manier, voor iedereen die hierbij is betrokken. (www.ilo.org)

Climate Action 100+ beoordeelde in 2023 ook de inspanningen van bedrijven om de negatieve sociale gevolgen voor belanghebbenden van de transitie te ondervangen. Veel ondernemingen, waaronder ook de BMW Group, voldeden in mei 2023 niet aan de criteria van CA100+. We zetten ons engagement met de onderneming voort en blijven aandringen op meer informatieverschaffing over hun inzet en plannen voor een rechtvaardige transitie.

De groene voorloper

De Amerikaanse hotelsector staat over het algemeen niet bekend om de bereidheid CO₂-uitstoot af te bouwen en duurzaamheidsdoelstellingen te formuleren. De DiamondRock Group is hierop een uitzondering. De groep ontplooit vrijwillig initiatieven op dit gebied en heeft ons om advies gevraagd. Wij hebben het bestuur aan de hand van ons klimaat framework concrete en relevante stappen voorgesteld om doelstellingen te formuleren, naar die doelen toe te werken en te rapporteren over inzet en verantwoording.

Deze inspanning werpt vruchten af: DiamondRock is bezig om tegen 2030 de scope 1, 2 en 3 CO₂-uitstoot met 50% te verlagen, ten opzichte van het vergelijkingsjaar 2019. Dit wordt extern geverifieerd. Dat is geen gemakkelijke taak, want scope 3 gaat over de indirecte uitstoot in de keten. Dat houdt bijvoorbeeld in dat er duurzame producten worden ingekocht en, duurzaam materiaal voor bouwprojecten, zoals staal.

DiamondRock heeft ook ESG-doelen geformuleerd in het beloningsplan van het management. Evenals doelstellingen voor het verbeteren van de biodiversiteit op de hotelterreinen. Ook wordt gesproken over verdere reductie van het energie- en waterverbruik, optimalisatie van de airco-systemen, inkoop van meer groene energie en de verbetering van lichtbronnen.

Voorbeelden engagement met externe beheerders

Asset Management

Stimuleren duurzaamheid in de hypotheekportefeuille

Woningen duurzamer maken is een belangrijk maatschappelijk onderwerp. Wij zijn de dialoog aangegaan met beheerders van hypotheekportefeuilles over verscheidene milieu- en bestuursgerelateerde kwesties, om beter te begrijpen tegen welke uitdagingen deze specifieke managers aanlopen.

Eind 2024 spraken wij met DMFCO Asset Management om beter inzicht te krijgen in de stappen die deze asset manager zet om de CO₂-voetafdruk van de portefeuilles te verkleinen. DMFCO richt zich hoofdzakelijk op het wegnemen van hindernissen voor de consument om energiebesparende maatregelen te realiseren. Het percentage energiebesparingen in de hypotheekportefeuilles is daarom een van de belangrijkste KPI's met betrekking tot duurzame doelen bij DMFCO.

DMFCO buigt zich daarnaast over maatregelen die de bewustwording van de woningeigenaar over de bescherming van biodiversiteit en het energieverbruik moeten versterken. Dat wordt gedaan in samenwerking met een partner die trainingen verzorgt.

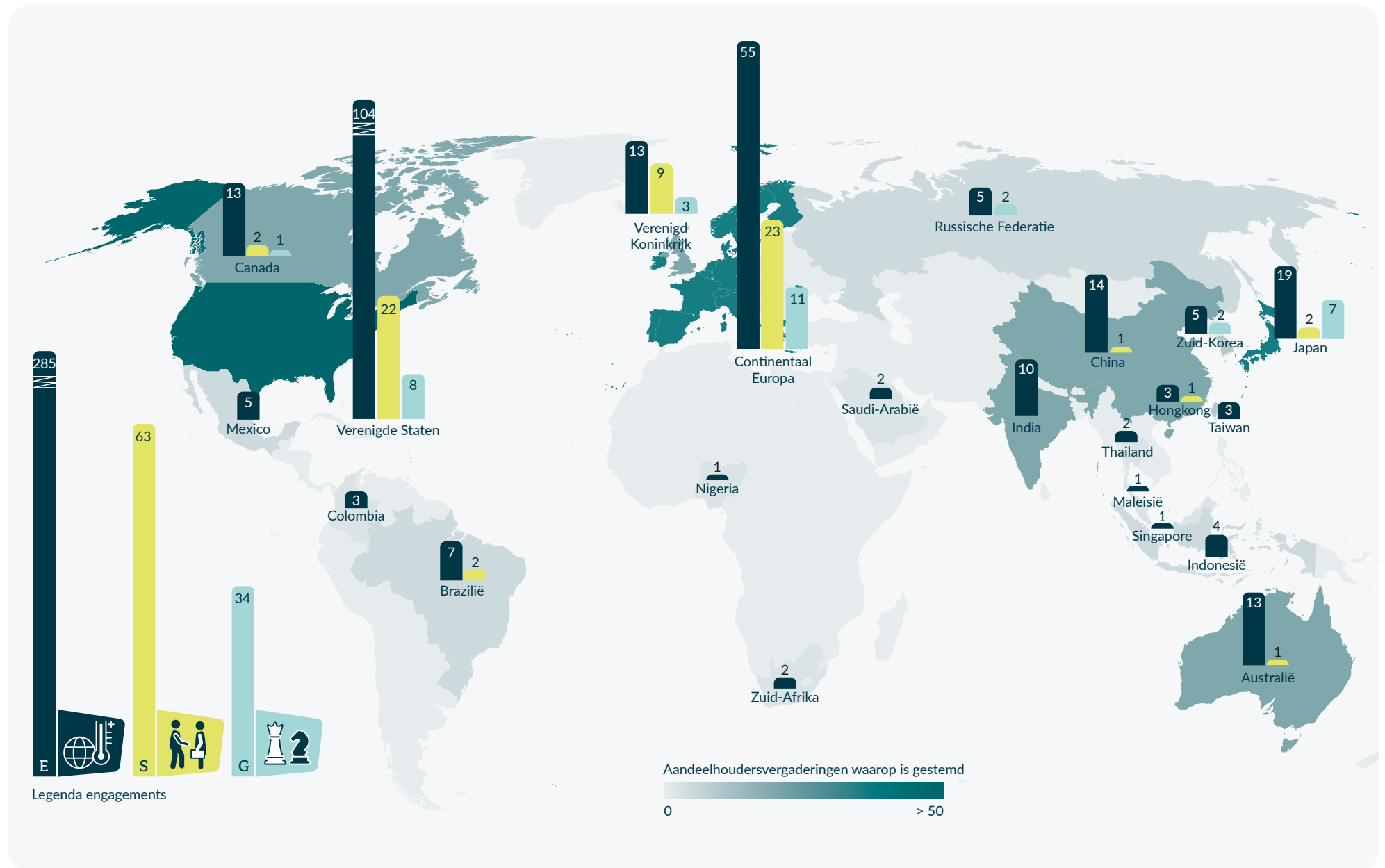
Tijdens een eerdere due diligence was ons opgevallen dat de onderneming geen engagementbeleid had geformuleerd. Wij hebben nu gezien dat DMFCO hier snel opvolging aan heeft gegeven en er inmiddels wel een beleid ligt. Dat maakt gerichtere gesprekken met servicepartners mogelijk. Deze door de onderneming gezette stappen zijn bemoedigend. We gaan dan ook door met gesprekken over de geboekte voortgang richting hun duurzaamheidsdoelen.

Afstemming Paris Aligned Benchmark (PAB)

Ons Manager Research Solutions-team heeft in 2024 met meerdere beheerders overlegd over de PAB-uitsluiting van fondsen met een naam waarin wordt gerefereerd aan ESG of duurzaamheid. Onze conclusie was dat de meeste beleggingsfondsen de aankomende richtlijnen naleven voor wat betreft de PAB-uitsluitingen. Een handjevol fondsen moet echter het uitsluitingsbeleid aanscherpen om ook in de toekomst 'compliant' te blijven.

Een voorbeeld: in twee van de ESG-indexfondsen van Northern Trust zaten ondernemingen met een belangrijke positie in teerzandactiviteiten. Deze staan op de uitsluitingslijst van Van Lanschot Kempen. We hebben Northern Trust hierop aangesproken en de beheerder heeft de betreffende ondernemingen uit het fonds gehaald en de screeningscriteria aangescherpt om een clash met onze uitsluitingslijst te voorkomen.

Stemmen- en engagementkaart 2024 | Collectieve engagements & engagements van Van Lanschot Kempen IM met individuele bedrijven

Actief aandeelhouderschap: stemmen

Stemmen tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin we beleggen is een essentieel onderdeel van betrokken en actief aandeelhouderschap. In 2024 brachten we bij 432 aandeelhoudersvergaderingen onze stem uit, waarbij 14% van alle uitgebrachte stemmen tegen het bestuur waren. We maken gebruik van het ISS-stemplatform en stemmen op basis van ons eigen stembeleid.

Op 334 vergaderingen (73%) stemden we tegen ten minste één agendapunt of onthielden we ons van stemming over ten minste één agendapunt. We onthouden ons van stemming als we het bestuur meer tijd willen gunnen om een bepaalde kwestie op te lossen. Als veranderingen uitblijven stemmen we bij de volgende stemming tegen.

Bij 123 van de 242 aandeelhoudersvoorstellen stemden we tegen het bestuur. Van deze 123 stemmen hadden er 12 betrekking op corporate governance, 7 op informatieverschaffing over de loonkloof op basis van gender, 6 op een onafhankelijke voorzitter, 23 op klimaatverandering en circulariteit, 10 op kwesties rond arbeids- en mensenrechten en 11 op informatieverschaffing over politieke lobbyactiviteiten. De resterende 54 stemmen gingen vooral over het verkiezen van bestuurders, over het bestuur van de onderneming en over (niet-)routinezaken.

Onze criteria voor de uitoefening van stemrechten zijn opgenomen in ons [stembeleid](#). Daarin zijn onze verwachtingen opgenomen ten aanzien van onder meer goed bestuur, zoals diversiteit en een goed gestructureerde bezoldiging.

- › [Hier vindt u een volledig overzicht van ons stemgedrag.](#)
- › [Een overzicht van onze belangrijkste stemmen in 2024 vindt u hier.](#)

Big Oil, groots stemmen

Wij richten onze engagement- en stemactiviteiten regelmatig op de grote oliemaatschappijen ('Big Oil'). Door het jaar heen gaan wij met deze ondernemingen in gesprek om positieve verandering te bewerkstelligen. In het stemseizoen kunnen we dan de daad bij het woord voegen en onze stem laten horen over zaken die wij belangrijk vinden.

In onze Van Lanschot Kempen-fondsen met een duurzaam beleggingsdoel zijn we niet of nauwelijks blootgesteld aan olie- en gasmaatschappijen. Bij andere beleggingsfondsen die wel een positie in deze sector aanhouden, beleggen we hoofdzakelijk in ondernemingen die bereid zijn mee te werken aan de energietransitie. We spreken actief met deze ondernemingen en bieden transparantie over de geboekte voortgang in de vorm van rapportages en mijlpalen.

Wordt er geen vooruitgang geboekt, dan kunnen we de druk opvoeren en uiteindelijk ook desinvesteren. Vandaar ook dat de strategieën van Kempen niet langer in ExxonMobil beleggen. De oliemaatschappij heeft de afgelopen jaren geweigerd om een geloofwaardig klimaatplan te formuleren en om zaken aan te pakken die in engagements zijn aangekaart. Ook tegenstemmen werden genegeerd.

- › Meer informatie over ons stemgedrag bij de aandeelhoudersvergaderingen van andere olie- en gasmaatschappijen in 2024 vindt u in [dit artikel](#). Ons engagement met Shell wordt beschreven op pagina 15 van dit verslag..

Stemmen 2024

Category	2024		2023	
	Aantal	%	Aantal	%
Aantal vergaderingen om te stemmen	460		496	
Vergaderingen gestemd	432	94	468	94
Vergaderingen met ten minste een stem tegen of onthouden	334	73	346	70
Stemmen voor bestuursvoorstellen	5,551	85	5,764	85
Stemmen tegen bestuursvoorstellen	950	15	1,057	15
Stemmen voor voorstellen aandeelhouders	222	3	265	4
Stemmen tegen bestuur nav voorstellen aandeelhouders	123	50	124	47

Voorbeelden stemmen aandeelhoudersvoorstellen in 2024

Kinder Morgan Informatie over broeikasgassen	The Home Depot Evaluatie risico's voor biodiversiteit	PepsiCo Risicorapportage biodiversiteitsverlies; Evaluatie veiligheid zoetstoffen (niet-suiker)	Royal Bank of Canada Rapportage schone energie en leningen circulariteit
BlackRock Informatie stemgedrag over klimaat	Amazon Rapportage vermindering plasticvervuiling; Bestuurscommissie over AI	McDonalds Invoering beleid antibiotica	NextEra Energy Rapportage klimaatlobby
Meta Informatie stemresultaat op basis van share class aandelen	Alphabet Rapportage over veiligheid van kinderen en misinformatie door AI	Citigroup, JP Morgan, BlackRock Eis voor een onafhankelijke bestuursvoorzitter	Multiple Verlaging drempel voor bijeenroepen buitengewone aandeelhoudersvergadering; fysieke AvA organiseren

Hoofdthema's

Inclusie & diversiteit (9), gezondheid & veiligheid (2), mensenrechten (10), politieke uitgaven (11), dierenwelzijn (2).

Positieve Impact

Met impactbeleggen worden oplossingen en kansen gefinancierd die positief bijdragen aan het oplossen van wereldwijde problemen en/of deze problemen aanpakken. Bij Van Lanschot Kempen vinden we beleggen voor impact niet alleen juist, maar ook verstandig. Door kapitaal te investeren in innovatieve en impactvolle activiteiten en reële activa, willen we voor de klant zowel financieel rendement als maatschappelijke en klimaatuitkomsten van betekenis realiseren.

Transitie- en impactkader

Om onze institutionele en private banking-klienten op de beste manier van dienst te kunnen zijn, hebben we in 2024 ons kader voor transitie en impact verder verfijnd. Hierdoor kunnen we een duidelijker onderscheid maken tussen verschillende soorten duurzame en impactbeleggingen: traditioneel duurzaam, transitiebeleggen, op SDG's afgestemd beleggen¹⁰ en positief impactbeleggen. U ziet dit hieronder afgebeeld.

Met dit kader kunnen we de beleggingen en oplossingen die wij voor onze klanten onderzoeken beter van een score voorzien. En onze klanten nog beter gestructureerd advies verschaffen. Het kader zorgt voor consistentie en duidelijkheid in de gebruikte terminologie en stelt ons in staat ons te richten op oplossingen van echte betekenis. We hebben daarnaast de integratie van impact geformaliseerd in alle aspecten van de due diligence, dat wil zeggen organisatie, strategie, portefeuille en trackrecord.

Vier typen duurzame beleggingen

10 Op SDG's afgestemd beleggen betekent een positieve bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

Van Lanschot Kempen biedt twee intern beheerde impactstrategieën aan:

Global Impact Pool¹¹ belegt in fondsen of ondernemingen die ernaar streven aan ten minste één van de vier geselecteerde focusthema's bij te dragen: basisbehoeften en welzijn; klimaat en energie; circulaire economie; ontwikkeling van het midden- en kleinbedrijf en waardig werk. De investeringen variëren van bedrijven die zich bezighouden met toegang tot zorg of de opwekking van schone energie tot een onderneming die vliegtuigmotoren ontwikkelt die aangedreven worden door waterstof.

Er was in 2024 opnieuw sprake van een toegenomen interesse in impactbeleggen. De GIP registreerde in totaal €50 miljoen aan nieuwe toezeggingen, van zowel institutionele als private banking-klanten. De strategie was eind 2024 zeven jaar oud en het jaar werd afgesloten met twee nieuwe investeringen. Het totale aantal investeringen groeide daarmee naar 16 (15 fondsen, één co-investering).

SDG Farmland¹² is een oplossing in natuurkapitaal. De strategie biedt beleggers toegang tot duurzame reële activa en meetbare impact. Voor de landbouwsector is een centrale rol weggelegd bij het oplossen van veel problemen waarvoor onze maatschappij zich op dit moment gesteld ziet: de productie van voldoende en gezond voedsel, de verslechterende bodemkwaliteit, biodiversiteitsverlies en de opwarming van de aarde.

In 2024 is de internationale Farmland-portefeuille uitgebreid met belangen in onder meer Uruguay en Nieuw-Zeeland. Om de klant meer inzicht te bieden in de duurzame prestaties van de strategie, hebben we daarnaast een dashboard geïntroduceerd, waarop de ESG-prestaties van individuele beleggingen in het fonds ten opzichte van de belangrijkste doelstellingen worden getoond.

We zijn verder begonnen aan een samenwerkingsproject met ClimateAI, een bedrijf in kunstmatige intelligentie dat gebruik maakt van AI-wegingen van ruim 100 internationale klimaatmodellen, om te bepalen welke gewassen het beste passen bij welke regio. Hiermee kunnen wij onder meer beter inspelen op toekomstige weersverwachtingen.

Farmland dashboard

11 AuM: toegezegd kapitaal € 265 miljoen, totaal opgevraagd kapitaal: € 235 miljoen, per 31 december 2024

12 AuM: toegezegd kapitaal € 457 miljoen, totaal opgevraagd kapitaal: € 414 miljoen, per 30 september 2024.

Beleggingsstrategieën

Werken aan onze klimaatdoelen

Van Lanschot Kempen wil zich inzetten voor de beperking van klimaatverandering in overeenstemming met het klimaatakkoord van Parijs. We willen daarom in 2050 een emissieneutrale (net zero) belegger zijn en ons discretionair beheerd vermogen (AuM) afstemmen op een reductie van de langetermijn-CO₂-intensiteit met gemiddeld -7% per jaar.¹³ Voor dat doel kunnen wij gebruik maken van het volledige arsenaal beschikbare duurzaamheidsinstrumenten (zie ook pagina 9).

Ook in 2024 hebben we weer een aanzienlijk deel van onze stem- en engagementactiviteiten gericht op klimaatzaken. Aangezien het thema biodiversiteit nauw samenhangt met vrijwel alle transities, stond dit ook in 2024 centraal in onze engagements (naast klimaat en energie).

Voor meer transparantie en verantwoording hebben we voor 2025 een Key Performance Indicator (KPI) geformuleerd voor onze engagements rond biodiversiteit. Met deze KPI geven we, in lijn met onze Finance for Biodiversiteit Pledge, onze inzet weer voor het initiëren en het onderhouden van engagements met alle ondernemingen in onze Van Lanschot Kempen fondsen die duurzame beleggingsdoelstellingen hebben geformuleerd. En dan met name met ondernemingen die van beoordelaar MSCI een 'orange flag' hebben kregen op 'biodiversiteit & landgebruik' en/of van een dataleverancier een score van 'matig management & gemiddelde/hoge blootstelling' op biodiversiteit.

Hierna leest u voorbeelden van onze engagementprojecten over dit thema.

Mijnbouw en plastics

Van Lanschot Kempen is van mening dat het behoud van biodiversiteit niet alleen een punt van zorg is voor het milieu, maar ook van groot economisch belang. Bijna de helft van het wereldwijde bbp is op een of andere manier gekoppeld aan de natuur. In onze engagementaanpak ligt de prioriteit dan ook bij klimaat en biodiversiteit. Ons streven is om ondernemingen hiervan bewust te maken, duidelijk beleid op te stellen en transparante doelen te stimuleren. Ondernemingen die goed omgaan met biodiversiteit en andere duurzaamheidskwesties zullen naar onze mening ook op de lange termijn veerkrachtiger zijn.

Kan een mijnbouwconcern goed voor zijn omgeving zorgen?

In 2024 hebben we met meerdere ondernemingen actief contact gezocht over de doelen en inspanningen op het gebied van biodiversiteit. Een van de meest uitgebreide trajecten was met Anglo American. We wilden graag weten hoe deze mijnbouwreus, met vooral bedrijfsactiviteiten in Latijns-Amerika en Zuid-Afrika, verwacht het gestelde doel van een netto positieve impact op de biodiversiteit in 2030 te realiseren. Ook wilden we weten hoe de onderneming de geboekte voortgang meet. Een uitgebreid verslag over dit engagement valt te lezen op pagina 15.

Tegen plastic afval

Afgelopen zomer zijn we ook gestart met engagement met een aantal van de grootste ondernemingen in consumptiegoederen, met als streven de bewustwording over plasticvervuiling te vergroten. Wij richten ons engagement op Coca-Cola, Nestlé en PepsiCo, belangrijke spelers die allemaal zijn aangewezen als veroorzaker van plasticvervuiling.

¹³ Naar gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit ('weighted average CO₂-intensity' - WACI). De WACI meet de mate waarin een portefeuille is blootgesteld aan CO₂-intensieve emittenten en fungeert als maatstaf voor de positie in klimaattransitierisico.

Nestlé wees op de ambitieuze doelstellingen die het bedrijf heeft geformuleerd voor minder productie van plastic en voor meer verpakkingen die geschikt zijn voor hergebruik. De onderneming is daarnaast gestart met afvalbeheerprojecten in meer dan 12 landen. Dit engagement voor bewustwording is nu afgesloten: Nestlé is zich volgens ons bewust van het probleem.

PepsiCo heeft onze vragen via de mail beantwoord. De onderneming zegt zich in te zetten voor de vermindering van plastic afval door minder verpakkingen, recycling en het ontwikkelen van een bedrijfsmodel op basis van weinig of geen verpakkingsmateriaal. Het bedrijf draagt bij aan de voorlichting van de consument en sectorverbanden als de Fair Circularity Initiative. We gaan de inspanningen van PepsiCo vergelijken met die van de concurrentie voordat we hier opvolging aan geven.

Coca-Cola liet weten hun verantwoordelijkheid voor de reductie van plastic afval te erkennen en wees op enkele mijlpalen die de onderneming in 2024 zegt te hebben gerealiseerd, zoals dat 90% van het verpakkingsmateriaal geschikt is gemaakt voor recycling en dat 62% is teruggehaald voor recycling. Wij bezinnen ons nog op hoe wij dit engagement kunnen voortzetten.

Eerste stappen naar bewustwording over biodiversiteit.

We hebben verder een engagementtraject ingezet met Deere & Co. We willen graag beoordelen in hoeverre de toonaangevende producent van landbouwmachines zich bewust is van de impact van die machines op de biodiversiteit en wat de eventuele plannen zijn voor een biodiversiteitsbeleid. Deere gaf aan dat er op dit moment

geen beleid is, maar zei wel bezig te zijn met een dubbele materialiteitsbeoordeling die meer inzicht moet bieden in het effect van de bedrijfsactiviteiten op de biodiversiteit en vice versa. Deze evaluatie gaat de basis vormen van eventuele acties in de toekomst. Wij blijven de geboekte voortgang bewaken.

De 'S' van 'Social'

Klimaat en biodiversiteit staan vaak centraal in de engagementactiviteiten van Van Lanschot Kempen, maar zijn zeker niet de enige onderwerpen waarover we met een onderneming van gedachten wisselen. We vinden namelijk dat de 'S' oftewel de sociale component van ESG (Environmental, Social en Governance) zowel maatschappelijk als financieel op de lange termijn zeer belangrijk is. Dat geldt al helemaal voor infrastructurele ondernemingen die doorgaans over vooral materiële activa beschikken en de gemeenschap dienen waar ze actief zijn - of dat nu gaat om stroom, transport of communicatie.

Het Van Lanschot Kempen infrastructuurteam heeft in 2024 een **Social Engagement Framework** geformuleerd met duidelijke en structurele richtlijnen voor een succesvolle dialoog. Dit kan ondernemingen en belanghebbenden in staat stellen maatschappelijke kwesties aan te pakken. Het framework stimuleert een collectieve aanpak en kan worden toegepast in uiteenlopende delen van de beleggingscategorie infrastructuur. Dit sluit aan bij onze bredere inzet om mensenrechten en arbeidsrechten te respecteren. Deze zijn geïntegreerd in onze governance-kaders, management-systemen, investeringsprincipes, beleidslijnen en strategie.

We hebben ons framework gedeeld met Rumo in Brazilië. Deze spoorwegmaatschappij had te maken met gestolen vracht uit treinen die door economisch achtergesteld gebied reden, met aanzienlijke financiële schade als gevolg. We hebben er bij Rumo op aangedrongen een dialoog te starten met de lokale gemeenschappen en daarin te investeren. Het concern zag het nut van het engagementkader en zei ervan gebruik te zullen maken in het contact met de lokale gemeenschap in de regio Baixada Santista.

Dit engagement is onderdeel van onze bredere strategie om proactief bedrijven te beoordelen en met hen in gesprek te gaan over mensenrechten- en arbeidsrechtenkwesties. We zorgen ervoor dat zij de benodigde tools en systemen hebben om risico's te beperken. Onze beleidslijnen, waaronder ons mensenrechten-, arbeidsrechten- en OESO-beleid, zijn erop gericht om schade te voorkomen en positieve sociale resultaten te bevorderen. We verwachten dat de bedrijven waarin we investeren zich aan deze standaarden houden, en kinderarbeid, dwangarbeid en discriminatie voorkomen.

Hoger belang duurzame beleggingen

In het laatste kwartaal van 2024 hebben de duurzame Kempen-fondsen de lat hoger gelegd voor het minimumbelang aan duurzame beleggingen in de portefeuille. De verhoging vloeit voort uit de integratie van nieuwere vereisten van de toezichthouder in onze definitie van duurzame investeringen en de onderliggende componenten daarvan. Dit is een voorbeeld van hoe wij ons spiegelen aan de best practices in de markt en onszelf tegelijkertijd aan hoge normen willen blijven houden.

De bijgewerkte definitie is van invloed op de manier waarop we het aandeel duurzame beleggingen in onze portefeuilles meten. Tot die beleggingen behoren nu ook belangen die bestaan uit een combinatie van SDG-thema's, een bijdrage uit omzet van duurzame impact en afstemming op de EU-taxonomie, die worden aangemerkt als duurzame bedrijfspraktijken.

Het gevolg is dat alle Van Lanschot Kempen-fondsen die eerder deels duurzaam belegden de belangen hebben verhoogd (zie ook de tabel op de volgende bladzijde voor een overzicht van eerdere en nieuwe toezeggingen bij de fondsen die hieronder vallen). De toename van de minimumpositie in duurzame beleggingen ging niet gepaard met enige wijziging in het beleggingsproces en was verder niet van invloed op het beleggingsuniversum of de aangehouden beleggingen.

Hoe komen aandelen en obligaties in aanmerking?

In onze nieuwe definitie zijn drie essentiële filters ingebouwd aan de hand waarvan kan worden bepaald of aandelen en bedrijfsobligaties als duurzaam kunnen worden aangemerkt:

Goed bestuur

We beoordelen of de onderneming waarin wordt belegd zich bedient van goed bestuur, in het bijzonder solide managementstructuren, arbeidsrelaties, personeelsbeloningen en naleving van belastingwet- en regelgeving. Dat beoordelen we aan de hand van onze intern ontwikkelde Sustainability Risk Score, op basis waarvan de hoogste risicocategorieën worden uitgefilterd. Hoe goed het bestuur is ingeregeld, wordt beoordeeld op basis van diverse categorieën, waaronder de kwaliteit en integriteit van het bestuur/management, de bestuursstructuur, de eigendomssituatie en de aandeelhoudersrechten, beloning, audit en financiële rapportage, de omgang met belanghebbenden en menselijk kapitaal.

'Do no significant harm' (DNSH)

Dit filter moet ervoor zorgen dat de investering of belegging geen belangrijke schade toebrengt aan de maatschappelijke of milieudoelen van de EU-taxonomie. We sluiten ondernemingen uit die zich bezighouden met controversiële wapens, kernwapens, thermische kolen, tabak en onconventionele olie- en gasactiviteiten. Eveneens uitgesloten zijn ondernemingen waar ernstige ESG-controverses spelen (MSCI Red Flags) en ondernemingen die niet voldoen aan specifieke PAI-indicatoren (Principal Adverse Impacts on Sustainability Factors).

Duurzaamheidsbijdrage

We evalueren of de economische activiteit waarin we beleggen bijdraagt aan een maatschappelijk of milieudoel.

Die evaluatie is gebaseerd op drie factoren:

- 1. Afstemming op de EU-taxonomie:** het gerapporteerde of geschatte percentage aan totale omzet van de afgestemde activiteiten in lijn met de EU-taxonomie. MSCI is onze bron hiervoor.
- 2. Duurzame omzetbijdrage:** ten minste 20% van de omzet uit producten of diensten gericht op milieu- of sociale impact-thema's. Thema's bij milieu-impact zijn onder andere alternatieve energie, energie-efficiëntie, groen bouwen, duurzaam water of duurzame landbouw. Sociale impactthema's: o.a. voeding, sanitaire voorzieningen, behandeling belangrijke ziektes, financiering midden- en kleinbedrijf, onderwijs, betaalbare woningen of connectiviteit.
- 3. Bijdrage aan SDG-thema:** het aandeel van de netto-omzet van een onderneming met producten/diensten die bijdragen aan de realisatie van een SDG-doel, met een drempel van 5% voor de SDG themabijdrage.

De bedoeling is dat de nieuwe, geactualiseerde definitie van duurzaam beleggen beter is afgestemd op best practices in de markt en dat onze beleggingsfondsen daardoor concurrerend blijven en vergelijkbaar met die van de concurrentie. Met deze benadering kunnen we een hoge duurzaamheidsstandaard handhaven en tegelijkertijd de reikwijdte van de in aanmerking komende beleggingen uitbreiden. We zijn ons ervan bewust dat er in de huidige definitie nog geen positieve daadwerkelijke uitkomsten worden gemeten en zien potentieel voor verdere ambitie.

Toezegging duurzame beleggingen per fonds

Fund	Eerdere toezegging	Nieuwe toezegging
Kempen (Lux) Global Property Fund	>25%	>50%
Kempen (Lux) European Property Fund	>50%	>75%
Kempen (Lux) Global Small Cap Fund	>15%	>30%
Kempen (Lux) Sustainable European Small Cap Fund	>15%	>30%
Kempen (Lux) Euro Sustainable Credit Fund	>20%	>45%
Kempen (Lux) Euro High Yield Fund	>20%	>30%
Kempen (Lux) Global Sustainable Equity Fund	>20%	>40%
Kempen (Lux) European Sustainable Equity Fund	>25%	>45%
Kempen Sustainable Global High Dividend Fund	>15%	>40%

* Per 31 augustus 2024. Bron: MSCI, ISS.

CO₂-intensiteit van onze fondsen

Om onze doelstelling van een jaarlijkse reductie van de CO₂-intensiteit (WACI) van onze portefeuilles te bereiken maken we gebruik van de beschikbare instrumenten voor verantwoord beleggen: aanscherping van de criteria voor uitsluiting, opname van CO₂-parameters in de duurzaamheidsscore en uitoefening van stemrechten en engagement.

De tabel hieronder laat zien dat bijna alle Van Lanschot Kempen-fondsen minder CO₂-intensief zijn dan de vergelijkbare benchmarks. Dit duidt erop dat de ondernemingen in deze portefeuilles een lagere CO₂-intensiteit hebben ten opzichte van hun sectorgenoten. Verlaging van de CO₂-intensiteit, net als van het absolute emissieniveau, maakt deel uit van de doelen van het Akkoord van Parijs.

CO₂-voetafdruk genoteerde Van Lanschot Kempen-fondsen

	Weighted average carbon intensity (tCO ₂ e) EURm omzet 2024	CO ₂ -intensiteit vergeleken met passende benchmark	Weighted average carbon intensity (tCO ₂ e) EURm omzet 2023
Kempen (Lux) Euro Credit Fund	83	Lager	87
Kempen (Lux) Euro Sustainable Credit Fund	63	Lager	64
Kempen (Lux) Euro High Yield Fund	91	Lager	100
Kempen European High Dividend Fund	69	Lager	69
Kempen (Lux) European High Dividend Fund	68	Lager	68
Kempen Global High Dividend Fund	133	Hoger	123
Kempen (Lux) Global High Dividend Fund	133	Hoger	123
Kempen Sustainable Global High Dividend Fund	51	Lager	48
Kempen (Lux) Global Value Fund	91	Lager	82
Kempen (Lux) Global Small-cap Fund	79	Lager	92
Kempen (Lux) Sustainable European Small-cap Fund	35	Lager	59
Kempen Orange Fund	47	Lager	41
Kempen (Lux) European Sustainable Equity Fund	14	Lager	15
Kempen (Lux) Global Sustainable Equity Fund	15	Lager	14
Kempen (Lux) Global Property Fund	43	Lager	62
Kempen Global Property Fund	43	Lager	62
Kempen (Lux) European Property Fund	29	Lager	32
Kempen (Lux) Global Listed Infrastructure Fund	1074	Hoger	963

- › De tabel bevat voorlopige portefeuilledata van eind 2024 die gebaseerd zijn op ESG-gegevens van ISS die kunnen worden vergeleken met CO₂-gegevens voor benchmarks passend bij de betreffende fondsen. De cijfers kunnen afwijken van de in SFRDR Annex IV vermelde gegevens voor 2024, die gebaseerd zijn op MSCI-gegevens. Wij verwijzen naar Annex IV zoals gepubliceerd in het documentgedeelte van de [fondsinformatie op onze website](#) voor de cijfers voor 2024, die gebaseerd zijn op MSCI-data.

Fiduciair Management

Impact wint aan momentum

Als fiduciair managers zien wij dat impactbeleggen steeds meer een aandachtsgebied wordt voor onze klanten. Om hen hierin te adviseren en te begeleiden, maken wij gebruik van het impactkader (zie pagina 20) en van onze ruime ervaring met alternatieve beleggingen. Ook houden wij ons aan strikte normen met betrekking tot impactmeting en rapportage. Het afgelopen jaar hebben wij onze aanpak, beleid en praktische ervaring verfijnd en gedocumenteerd, onder andere in een reeks artikelen, die [hier](#) te vinden zijn.

Wij zijn het afgelopen jaar ook een partnerschap aangegaan met [Collective Action](#). Deze samenwerking versterkt de impactadvisering van Van Lanschot Kempen en geeft klanten de mogelijkheid om te beleggen in hoogwaardige impactvolle investeringen.

Voor klanten die biodiversiteit willen opnemen in hun duurzaamheids- of impactstrategie, hebben wij in 2024 een stappenplan ontwikkeld voor de integratie van meetbare Key Performance en Key Risico Indicatoren (KPI's en KRI's). Dit stelt klanten in staat om meetbare en relevante doelen te stellen, negatieve impact te constateren en de transparantie rond biodiversiteit(-beleggingen) te verbeteren.

Een structurele aanpak van impactbeleggen voor institutionele partijen

Institutionele partijen kunnen met hun belegd vermogen een positieve bijdrage leveren aan de oplossing van maatschappelijke problemen. De belangstelling hiervoor groeit, maar de uitdaging is om dit te doen zonder focus te verliezen op zaken als risico en rendement en om de gestelde duurzaamheidsdoelen meetbaar te maken.

Onze fiduciaire specialisten hebben in 2024 een helder proces ontwikkeld om impactbeleggingen robuust te verankeren in het beleggingsproces.

Uitgangspunten en impactdoelen: meten wat ertoe doet

Impactbeleggen begint bij het stellen van beleggingsbeginselen en duurzaamheidsthema's waar de klant impact op wenst te maken. Bijvoorbeeld: Klimaat, Biodiversiteit en Goede gezondheid & welzijn. Deze 'doelen' vertalen wij naar concrete beleggingsthema's en subthema's. Een breed thema als Klimaat kan worden onderverdeeld in subthema's als 'Energietransitie' en 'Aanpassing aan klimaatverandering'. Een thema als Basisbehoeften kan worden opgesplitst in 'Betaalbare woningen' en 'Toegang tot schoon water'.

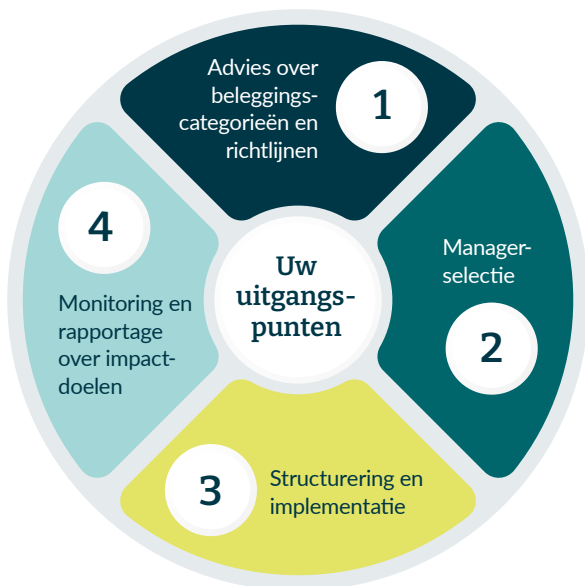
Ieder (sub)thema wordt pas concreet gemaakt met de selectie van passende en goed meetbare impactindicatoren (Key Performance Indicators – KPI's). Zo wordt de gewenste impact getoetst en gemeten en wordt de impact van het belegde kapitaal zichtbaar. Een voorbeeld van een KPI is bijvoorbeeld 'het percentage gecultiveerde landbouwgrond zonder pesticiden' of 'het aantal behandelde patiënten'.

Wij toetsen een potentiële impactindicator/ KPI aan verscheidene criteria:

- **Relevantie:** geeft deze indicator de vooruitgang op het (sub)thema goed weer?
- **Belegbaarheid:** zijn er voldoende beleggingsmogelijkheden met het juiste risk/return- en impactprofiel?
- **Meetbaarheid en betrouwbaarheid:** is de meetmethode gestandaardiseerd en wetenschappelijk verantwoord?
- **Dekking:** wordt er voldoende gerapporteerd over deze indicator?

Wij hebben voor een groot aantal impactthema's meerdere indicatoren gedefinieerd, waar iedere klant zijn eigen keuze uit kan maken en daarmee zijn eigen accenten kan leggen.

De stappen naar meetbare impact

1. Advies over beleggingscategorieën en richtlijnen

Samen met de klant bepalen wij welke beleggingscategorieën passen bij de impactdoelstelling. Niet alle categorieën zijn geschikt voor het gekozen impactdoel en sommigen zijn ongeschikt door andere beleggingsoverwegingen, zoals rendement, risico, kosten of governancelast. Per categorie maken wij voor onze klanten een impactbeleggingsplan, waarbij wij voor de gehele portefeuille ook rekening houden met factoren als regio- en sectorallocatie en verdere diversificatie. Vervolgens stellen we een doelportefeuille op met richtlijnen, waarop de klant kan sturen en monitoren.

2. Managerselectie

Aan de hand van de implementatiecriteria van de klant zoeken wij naar passende impactmanagers. De selectie gaat bij ons verder dan een standaard desksearch. Met onze ervaring hebben we inzicht in de kwaliteiten van veel managers en hebben we partnerships ontwikkeld met specialistische impactpartijen. Hierdoor hebben wij toegang tot schaarse oplossingen die voor andere partijen niet beschikbaar zijn. Wij kunnen de klant daardoor goed adviseren bij de keuze. Indien nodig ontwikkelen wij samen met de manager nieuwe oplossingen die beter passen bij de klantcriteria.

3. Structurering en implementatie

Nadat een manager is geselecteerd, adviseren wij over de optimale beleggingsstructuur en gaan wij aan de slag om de impactoplossing te implementeren. Veel impactoplossingen bevinden zich in het illiquide/alternatieve spectrum, wat een strak beleid en een gedisciplineerde uitvoering vereist van de contractering, kasstroombeheer en andere operationele uitdagingen die bij standaard liquide categorieën niet van toepassing zijn. Onze ervaring met en kennis over alternatieve investeringen stelt ons in staat klanten hierin goed te ontzorgen.

4. Monitoring en rapportage over impactdoelen

Na de implementatie komen we in de beheerfase. Op kwartaalbasis rapporteren we over de impactprestaties van de manager en voeren ook continu onafhankelijke metingen uit om de kwaliteit te waarborgen. Voor professionele beleggers is het van belang om naast de impactresultaten per manager, ook het algemene impactdoel niet uit het oog te verliezen. Daarom rapporteren wij ieder kwartaal, op een geaggregeerd portefeuilleniveau, ook over de gerealiseerde impact op de gekozen impactthema's. Zo houden klanten volledige controle over hun portefeuille. Naast de rapportage aan onze klanten denken we ook graag mee over de communicatie naar deelnemers en andere belanghebbenden.

Evaluatie keuzelijst Key Risico Indicatoren

Met al onze fiduciaire klanten doorlopen wij het ESG-ricisomanagementproces zoals aanbevolen door De Nederlandsche Bank (DNB). Dit proces heeft als doel om, via het opstellen van een long- en vervolgens een shortlist van materiële risico's, uiteindelijk de belangrijkste risico's voor de klantportefeuille te identificeren. Het meten van deze risico's gebeurt aan de hand van zogenoemde Key Risk Indicatoren (KRI's). Om de invloed van financiële en niet-financiële ESG-gerelateerde risico's op de portefeuille van de klant te kunnen meten en te beheersen is het kiezen van de juiste, relevante, KRI's fundamenteel.

In 2024 hebben wij de lijst van KRI's geëvalueerd die wij aan de institutionele klant adviseren. Voor ieder van deze indicatoren hebben wij gekeken naar de toegevoegde waarde van de betreffende indicator en de beperkingen. Ons doel was om de keuze voor een bepaalde KRI te kunnen onderbouwen, de gehanteerde meetmethodiek toe te lichten en aan te geven wat de effectiviteit is van de indicator om de blootstelling aan het betreffende duurzaamheidsrisico te meten. Van belang is ook om de eventuele beperkingen van de indicator in kaart te brengen.

De effectiviteit van een indicator beoordeelden wij aan de hand van de volgende kenmerken:

- **Objectiviteit:** de mate waarin een indicator vrij is van vooroordelen en subjectieve interpretaties, maar gebaseerd is op feiten en meetbare criteria.
- **Dekking:** de mate waarin de indicator de relevante aspecten van het desbetreffende duurzaamheidsrisico binnen de gehele beleggingsportefeuille kan meten. Een goede indicator heeft een brede dekking.
- **Vooruitkijkend:** de mate waarin een indicator in staat is om toekomstige risico's te meten. Een goede indicator toont potentiële risico's voordat ze zich voordoen, zodat passende maatregelen kunnen worden genomen.
- **Relevantie:** de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de indicator. Een valide indicator meet daadwerkelijk wat het beoogt te meten en is betrouwbaar.
- **Transparantie:** een transparante indicator is gebaseerd op een duidelijke en begrijpelijke methodologie.

Wij maken onderscheid tussen financiële en niet-financiële duurzaamheidsrisico's. Per risico kunnen klanten een of meerdere KRI's kiezen om dit risico te kunnen kwantificeren. Om er zeker van te zijn dat een KRI meet wat de klant wil meten, moeten deze zorgvuldig worden gewogen. Zo kan het totale aantal duurzaamheidsrisico's en KRI's waar de klant op stuurt ook beperkt worden gehouden, wat ten goede komt aan de transparantie.

In de bijlage ziet u een voorbeeld van de evaluatie van de effectiviteit van een van de mogelijke Key Risico Indicatoren.

Key Risk Indicator voor fysiek klimaatrisico

In 2024 hebben wij binnen het ESG-ricisomanagementproces voor institutionele klanten aanvullend onderzoek gedaan naar de KRI's voor het duurzaamheidsrisico 'fysiek klimaatrisico'. Wij wilden zien welke KRI van welke aanbieder het beste weergeeft wat de impact op een portefeuille van fysiek klimaatrisico daadwerkelijk kan zijn. Als de dekking en reikwijdte van de KRI te klein is kan het verlies binnen de portefeuille hoger uitpakken dan verwacht. Dat gebeurt ook als de data-aanbieder de (klimaat)ontwikkelingen onderschat, denk bijvoorbeeld aan het aantal bosbranden, orkanen of overstromingen.

In ons onderzoek betrokken wij drie aanbieders van ESG data, twee grotere data aanbieders en drie gespecialiseerde aanbieders van fysieke klimaatdata. Voor deze specifieke beoordeling gebruikten wij de vijf criteria die wij ook hantieren voor de beoordeling van andere KRI's (zoals op de linkerkant van deze pagina), aangevuld met nog enkele specifieke criteria voor dit risico:

- **Indicatoren:** heeft de aanbieder specifieke indicator(en) voor fysiek klimaatrisico? Wij hebben een voorkeur voor een indicator die ook gerelateerd kan worden aan het financieel/niet-financieel risico van de portefeuille
- **Verwachting belanghebbenden:** voldoet de indicator voor fysiek klimaatrisico aan de verwachtingen van externe belanghebbenden (zoals DNB)?
- **Rapportage:** is de indicator bruikbaar voor rapportages?
- **Kosten:** zijn er extra kosten aan verbonden?

De uitkomsten

Momenteel beoordelen wij geen enkele aanbieder als voldoende/goed. De drie aanbieders van ESG-data komen met een beoordeling van 'bijna neutraal' nog het beste uit de vergelijking. Zij maken al een additionele vertaalslag om de klimaatdata aan te laten sluiten op de beleggingspraktijk.

Onze voorkeur gaat na deze vergelijking uit naar ESG-data aanbieder MSCI, onder meer door concrete plannen voor verdere ontwikkeling van data en methodes. Belangrijk is ook dat de indicator van MSCI, de 'Climate Value at Risk', een hogere impact op de portefeuille door fysieke klimaatrisico's aangeeft dan de klimaatrisico indicator van een van de andere ESG-data aanbieders. Wij denken dat dit meer in lijn is met de samenstelling van portefeuilles, klimaatveranderingsmodellen en mogelijke marktontwikkelingen.

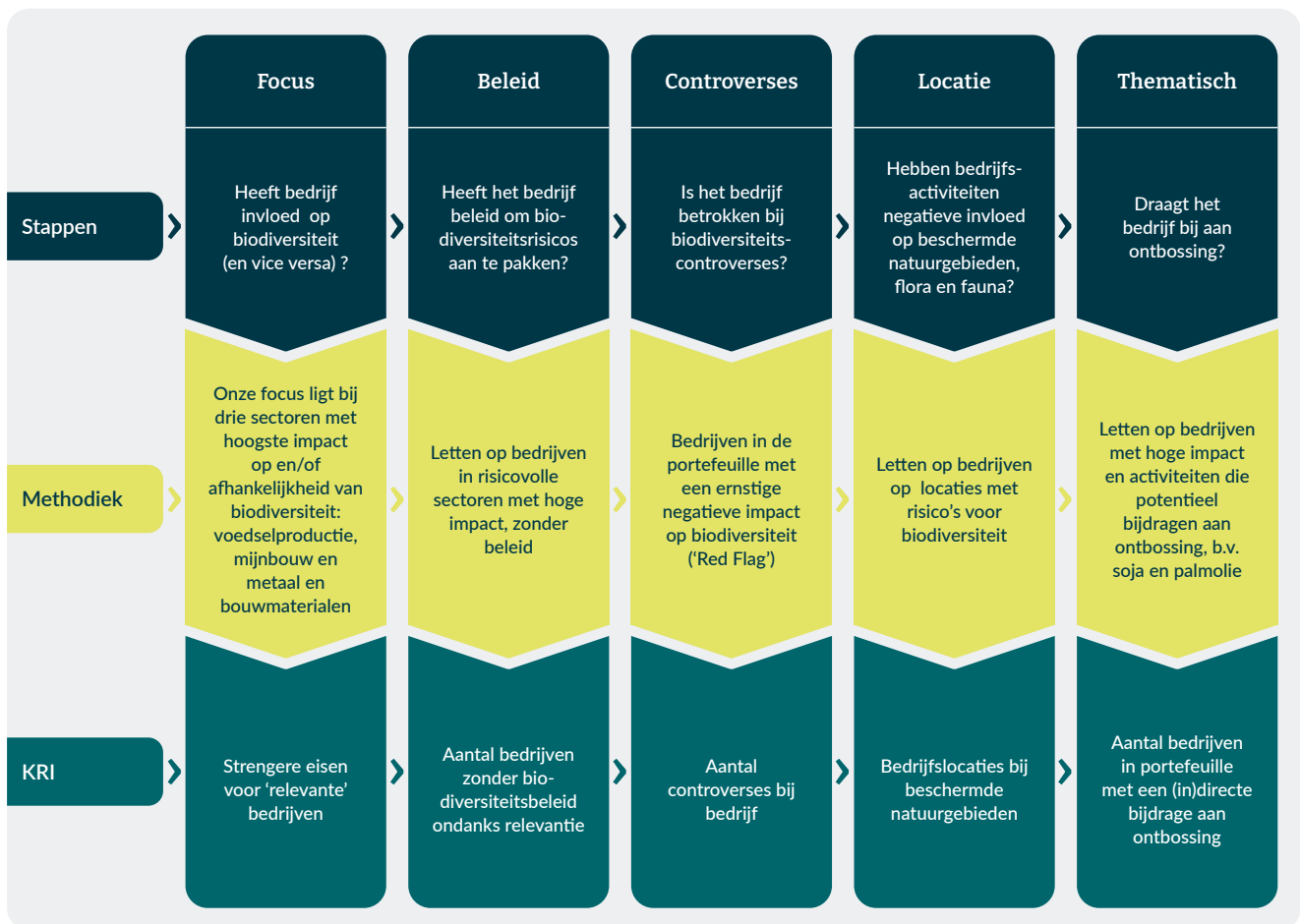
Het zal naar verwachting zeker langer dan een jaar duren voordat indicatoren voor handen zijn die wij als goed kunnen beoordelen. In lijn met de aanbeveling van DNB om frequent de beheercyclus voor klimaat- en milieurisico's te evalueren, houden wij de veranderingen op dit gebied nauwgezet in de gaten.

Hoe meet je de risico's voor biodiversiteit?

Veel van onze klanten willen biodiversiteit opnemen als een van de duurzaamheidsthema's in hun MVB-beleid. Ook bij dit onderwerp moeten wij passende Key Risk Indicators hanteren om het risico te kunnen meten dat beleggen in bepaalde bedrijven of sectoren met zich meebrengt. Daarbij gaat het zowel om het risico voor de (afname van) biodiversiteit zelf als om het risico voor de klant: in de vorm van reputatierisico of een risico voor de bedrijfsvoering.

Wij willen dus het risico kunnen meten van de impact van bedrijven op biodiversiteit, denk aan vervuiling en overexploitatie van ecosystemen. En tegelijkertijd ook het risico kunnen bepalen die de afname van biodiversiteit met zich meebrengt voor bedrijven die afhankelijk zijn van bijvoorbeeld de beschikbaarheid van gezond landbouwgrond, vispopulatie of schoon water.

Om tot passende KRI's voor biodiversiteit te komen, hebben wij het afgelopen jaar onze methodiek hiervoor uitgebreid en verfijnd. Onze aanpak bestaat uit de volgende stappen, waar passende KRI's aan kunnen worden verbonden:

Daarnaast letten wij ook op de mogelijke positieve bijdrage van bedrijven ten aanzien van het in stand houden van biodiversiteit. Anders dan met het fysieke klimaatrisico, zullen naar onze mening meerdere KRI's moeten worden gekozen en gemonitord. Zo worden er meer aspecten rond de impact op en de afhankelijkheid van biodiversiteit in kaart gebracht en krijgen wij scherper inzicht en een breder beeld van de problematiek.

Private Banking

Keuze in duurzaamheid

Wij geloven in dialoog en werken nauw samen met onze klanten om hen te adviseren over de meest passende manieren om hun doelstellingen te behalen. Daarbij hoort een breed scala aan duurzame beleggingsoplossingen die de belangrijke transities van onze tijd faciliteren. Wij reiken onze klanten graag de mogelijkheden aan; zij maken de uiteindelijke beslissing over hoe hun geld wordt belegd.

Om zo goed mogelijk invulling te geven aan de wensen van klanten op het gebied van duurzaamheid, vragen wij klanten naar hun voorkeuren in duurzaam beleggen. Afhankelijk van de uitgesproken voorkeur, komen klanten bij een van de drie duurzaamheidsprofielen uit: 'Neutraal', 'Betrokken' of 'Sterk Betrokken'. Het duurzaamheidsprofiel Sterk Betrokken sluit aan op de vermogensbeheeroplossing Duurzaam. In Vermogensbeheer Duurzaam hanteren wij aanvullende en strengere criteria op het gebied van duurzaamheid, onder meer wat betreft de totale CO₂-uitstoot van de portefeuilles. Meer over dit profiel leest u hieronder.

Het duurzaamheidsniveau van de beleggingen die zijn opgenomen in de vermogensbeheeroplossingen wordt mede bepaald aan de hand van het Van Lanschot Kempen Duurzaamheidsspectrum (zie pagina 11). In vermogensbeheerconcept Duurzaam worden alleen beleggingen opgenomen die overeenkomen met niveau 'Duurzaam' (niveau 4) binnen het spectrum.

Klanten die nog een stap verder willen gaan op het gebied van duurzaamheid bieden wij de mogelijkheid om, naast een gespreide kernportefeuille in vermogensbeheer, te beleggen in een van onze specifieke beleggingen. Zo kan naar persoonlijke voorkeur en interesse een accent gelegd worden op bijvoorbeeld impactbeleggen of lange termijn megatrends.

'Duurzaam' op weg naar fossielvrij

Het afgelopen jaar hebben wij onderzocht of het mogelijk is om een fossiel vrij duurzaamheidsprofiel en beleggingsoplossing samen te stellen, naar aanleiding van verzoeken van klanten en andere betrokkenen. Specifiek betekent dit dat in de beleggingen in het beleggingsprofiel Sterk Betrokken en het vermogensbeheerconcept Duurzaam geen bedrijven meer zouden worden opgenomen die raakvlakken met de fossiele industrie hebben.

Als eerste voerden wij een analyse uit van de omvang van de fossiele industrie binnen de verscheidene beleggingscategorieën. Vervolgens onderzochten wij wat de weging is van 'fossiel' in de huidige beleggingsoplossing Duurzaam. Deze bleek zoals verwacht zeer beperkt.

Tegelijkertijd zijn wij over dit onderwerp in gesprek gegaan met de beheerders van de verschillende externe beleggingsfondsen, passend binnen het duurzaamheidsprofiel 'Sterk Betrokken' en de beleggingsoplossing Duurzaam. Uit deze gesprekken kwam naar voren dat het overgrote deel van de fondsen openstaat om de resterende bedrijven in de fossiele industrie ook uit hun eigen portefeuille te verwijderen.

Dit betekent dat het duurzaamheidsprofiel 'Sterk Betrokken' en de beleggingsoplossing 'Duurzaam' vanaf medio 2025 fossielvrij zijn.

Wij blijven onze klanten wel de keuze bieden om deze stap nog niet te zetten. Binnen het duurzaamheidsprofiel 'Betrokken' wordt er nog wel – beperkt – belegd in de relatieve 'leiders' in de fossiele industrie. Daar ligt de focus op de energietransitie en proberen wij via een open dialoog met bedrijven en actief aandeelhouderschap deze transitie te versnellen.

Vermogensbeheerconcept Duurzaam in 2024

Een aanzienlijk deel van de investeringen binnen ons vermogensbeheerconcept Duurzaam is gericht op een positieve bijdrage aan het milieu, mens, maatschappij en goed bestuur. Dergelijke beleggingen kunnen de transitie naar een duurzame en leefbare wereld versnellen.

De propositie Duurzaam in 2024:

- Aandelen van bedrijven die zijn opgenomen in onze propositie Duurzaam lopen voorop in de reductie van CO₂-uitstoot ten opzicht van de brede markt, zoals te zien in de grafiek op deze pagina.
- 98% procent van de opgenomen bedrijven binnen het aandelensegment heeft een vergelijkbare of hogere duurzaamheidsscore (MSCI ESG-score) dan de brede markt.
- In het obligatiedeel van de portefeuille is specifiek ruimte gemaakt voor impactfondsen.
- Deze fondsen beleggen in groene obligaties, sociale obligaties en obligaties van ontwikkelingsbanken.
- De bedrijven binnen het aandelengedeelte in de propositie hebben een 120% hogere positieve bijdrage aan het behalen van de VN-duurzaamheidsdoelen (SDG's) dan de brede markt. Bedrijven met een negatieve impact zijn juist ondervertegenwoordigd in de portefeuille.

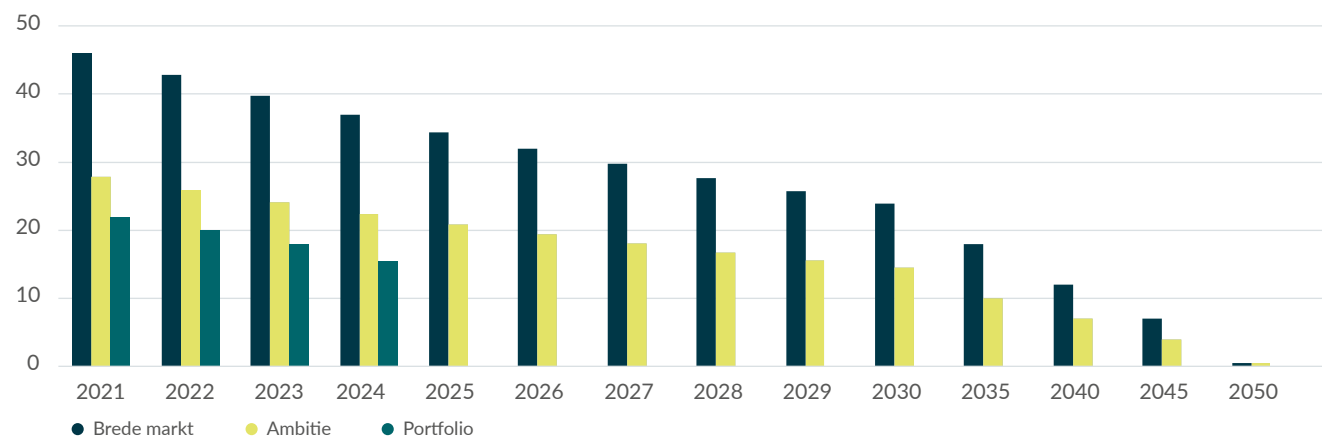
Rechts ziet u een voorbeeld van een bedrijf dat is opgenomen in vermogensbeheerconcept Duurzaam. Twee aanvullende engagementvoorbeelden vindt u op de volgende pagina.

De Franse multinational **Schneider Electric** is gespecialiseerd in de digitale transformatie van energiebeheer en automatisering, met een sterke focus op duurzaamheid en energie-efficiënte oplossingen. Met het aanbod van onder meer slimme netwerken, batterij-opslagsystemen en andere energie-efficiënte oplossingen wil het bedrijf het energiegebruik optimaliseren en de milieu-impact en ecologische voetafdruk verminderen. Daarmee sluit Schneider Electric goed aan bij de trend naar decarbonisatie en elektrificatie. De CO₂-uitstoot van het bedrijf ligt 75 procent lager dan het marktgemiddelde.

De duurzame ambities van Schneider Electric sluiten ook goed aan bij die van Van Lanschot Kempen, onder meer op het gebied van biodiversiteit. De onderneming streeft ernaar om biodiversiteitsbehoud en -herstel op al haar locaties toe te passen. Als een van de weinige bedrijven heeft Schneider hiervoor beleid en rapportages ontwikkeld.

Directe CO₂-uitstoot van opgenomen ondernemingen in vergelijking met de brede markt

Bron: Van Lanschot, ISS ESG South Pole. Portefeuille-invulling Duurzaam neutraal Q3 2023 met een omvang van € 1 miljoen, jaarlijkse (directe) scope 1 en 2 CO₂-uitstoot opgenomen ondernemingen (aandelen) in tonnen per miljoen investering. Brede markt betreft aandelenbenchmark. Ambitie betreft brede aandelenbenchmark met versnelde CO₂-daling van de Climate Transitie Benchmark. 24 Vermogensfonds neutraal, aandelenpositie per Q4 2023, betreft bedrijven met een MSCI ESG rating van AAA, AA, A, of BBB. 25 Vermogensfonds neutraal, aandelenpositie per Q4 2023. Elk bedrijf krijgt een rapportcijfer tussen de -100 en 100, afhankelijk van de mate waarin het bedrijf bijdraagt (of tegenwerkt) aan elk van de VN-duurzaamheidsdoelen (SDG's). Het gemiddeld rapportcijfer is 92% hoger dan van de brede markt.

Voorbeelden van engagements met individuele bedrijven die zijn opgenomen in het vermogensbeheerconcept Duurzaam

Duurzaamheid binnen de keten

Het Noorse bedrijf TOMRA is wereldleider op het gebied van de inzameling van plastic en/of drankblikjes, met een wereldwijd marktaandeel van 70%. De inzamelautomaten van TOMRA zijn van vitaal belang voor recycling. In ons engagement met de onderneming wilden we vragen naar de reden waarom de duurzaamheidsdoelen en maatstaven voor de keten niet binnen het door TOMRA in het jaarverslag 2022 toegezegde tijdbestek waren gepubliceerd. Naar aanleiding van een ontmoeting met het hoofd Sustainability kregen we te horen wat er achter de vertraging zat en wat het nieuwe tijdsbestek is. We verwachten nu dat de onderneming de maatstaven en doelen in het jaarverslag 2024 bekendmaakt. Uit de meest recente validering van de wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen van TOMRA valt duidelijk af te lezen hoe sterk TOMRA zich maakt voor duurzaamheid. We volgen ook in de toekomst de gerealiseerde prestaties van de onderneming en delen onze kennis over best practices voor wat betreft doelen en maatstaven in de keten.

Unilever

Nadruk op scope 3-uitstoot

Als een van de grootste ondernemingen in consumptiegoederen ter wereld heeft Unilever een belangrijke verantwoordelijkheid om de gestelde klimaatdoelen inderdaad te realiseren. In ons engagement met de onderneming hebben we ervoor gepleit om bij de klimaatinspanningen de nadruk te leggen op de scope 3-uitstoot. Het gaat dan om de indirecte uitstoot van de keten van Unilever, het leeuwendeel van de uitstoot voor het bedrijf. Via Eumedion¹⁴ hebben we deelgenomen aan een collectief gesprek met de onderneming. Het doel: ervoor zorgen dat Unilever op koers blijft met de realisatie van de gestelde doelen en vragen om ambitieuzere doelstellingen voor scope 3. In het plan voor de klimaattransitie van 2024 heeft Unilever vervolgens de doelstellingen voor scope 3 aangescherpt en extra maatregelen getroffen om de uitstoot te verminderen. We houden de geboekte voortgang op het klimaattransitieplan in de gaten in ons toekomstige engagement.

¹⁴ Eumedion behartigt de belangen van beleggers op het gebied van corporate governance en duurzaamheid en stimuleert goed ondernemingsbestuur en duurzaam beleid bij beursgenoteerde ondernemingen.

Bijlage & Begrippenlijst

Bijlage bij pagina 29 van dit verslag

Hieronder ziet u een voorbeeld van de evaluatie van de effectiviteit van een van de mogelijke Key Risico Indicatoren die past bij het duurzaamheidsrisico: **(Reputatie) 'Schending van mensenrechten'**.

Keuze risico-indicator	Methodiek	Beoordeling indicator	Oordeel effectiviteit:
Aantal landen geclassificeerd als Autoritair in de Democracy Index (Economist Intelligence Unit)	Landen die door de EIU zijn geclassificeerd als een 'autoritair' regime op basis van 5 categorieën: verkiezingsproces en pluralisme, functioneren van de overheid, politieke participatie, politieke cultuur en burgerlijke vrijheden.	<ul style="list-style-type: none">– Objectiviteit: Scores zijn gebaseerd op een uitgebreide methodologie. Deze kan echter ook subjectieve overwegingen van de analist bevatten.– Dekking: De index dekt alle landen van het beleggingsuniversum (165 staten plus 2 territoria).– Vooruitkijkend: Terugkijkend, de index gaat over de huidige staat van de democratie op basis van recente gebeurtenissen. Tegelijkertijd een indicatie van het toekomstige democratische niveau van het land.– Relevantie: indicator meet wat wordt beoogd.– Transparantie: Duidelijk en begrijpelijke methodologie, publiek beschikbaar rapport.	Medium , de indicator bevat ook andere governance-aspecten.

Begrippenlijst

Additionaliteit

Een term uit impactbeleggen voor de positieve uitkomsten die zich zonder engagement of kapitaalinvesteringen mogelijk niet zouden voordoen. Additionaliteit verwijst naar de vraag of een positieve externe uitkomst (zoals meer toegang tot de zorg) ook zonder de betrokkenheid van de belegger zou zijn gerealiseerd.

Akkoord van Parijs

Een in december 2015 ondertekende internationale overeenkomst met als doel klimaatverandering tegen te gaan en de investering in een duurzame koolstofarme toekomst te versnellen. De centrale doelstelling is om de wereldwijde stijging van de temperatuur ruim onder 2 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële niveau te houden en om een inspanning te leveren die temperatuurstijging te beperken tot niet meer dan 1,5 graden.

Artikel 6-, 8- en 9-fondsen

Deze toevoeging voor een (beleggings)fonds verwijst naar de indeling die binnen de EU wordt toegepast op (de verkoop van) alle beleggingsproducten in het kader van de verordening met betrekking tot informatieverschaffing over duurzaamheid (SFDR, zie hierna), die in 2022 van kracht werd. Aan de hand van die onderverdeling moeten vermogensbeheerders aangeven welk niveau van duurzaamheidsintegratie een beleggingsstrategie haalt. Het doel van de verordening is een gelijk speelveld, deels om groenwassen te voorkomen (waar een financieel concern zegt dat diens producten duurzaam zijn terwijl dat niet het geval is). We hebben onze beleggingsfondsen gekwalificeerd volgens de criteria van de SFDR. In het geval van een artikel 8-fonds worden duurzame kenmerken nagestreefd zonder dat duurzaamheidsdoelen de belangrijkste doelstelling vormen. Artikel 9-fondsen hebben daarentegen een duurzaamheidsdoel. Zie de fund library voor meer informatie over de duurzame kenmerken van onze fondsen.

Best-in-class

Activa of beleggingen die in vergelijking met de peer group het best presteren op milieu, maatschappij en/of bestuur.

Bestuur (corporate governance)

De procedures en processen aan de hand waarvan het bestuur en het toezicht van een organisatie zijn geregeld. In de bestuursstructuur wordt nader omschreven hoe de rechten en verantwoordelijkheden over de verschillende deelnemers in de organisatie zijn verdeeld en hoe de procedures voor de besluitvorming zijn ingericht.

CO₂e

Een eenheid voor de impact van een broeikasgas, aangegeven als de hoeveelheid CO₂ met een equivalent

effect op de opwarming van de aarde. De hoeveelheid CO₂ wordt gewoonlijk uitgedrukt in ton. Een ton is equivalent aan 1000 kg.

Controversiële wapens

Wapens met een onevenredig groot en nietsontziend effect op burgers, soms nog jaren nadat er aan een conflict een einde is gekomen, worden doorgaans aangemerkt als controversieel. In de meeste gevallen betreft dit anti-persoonsmijnen, kernwapens, clusterwapens, biologische en chemische wapens, verarmd uranium en munitie van witte fosfor. De meeste wapens die algemeen als controversieel worden gezien vallen onder internationale verdragen zoals het verdrag inzake clustermunitie en dat inzake het verbod op antipersoonsmijnen.

Desinvestering

In de context van beleggen het niet langer aanhouden van een belegging (de belegging verkopen) op basis van afwegingen op het gebied van milieu, maatschappij en/of bestuur (ESG).

Do no significant harm

Het principe 'do no significant harm' is geïntroduceerd in de verordening met betrekking tot informatieverschaffing over duurzaamheid (SFDR) van de Europese Unie. Een belegging wordt als duurzaam aangemerkt als deze aan een maatschappelijk of milieudoel bijdraagt en geen belangrijke schade toebrengt aan enig ander maatschappelijk of milieudoel.

Duurzaam beleggen

Een beleggingsbenadering waarin bij de portefeuilleselectie en het beheer rekening wordt gehouden met factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur (ESG).

Duurzaamheidsrisico's

Risico's voor de waarde van een actief als gevolg van zaken op het gebied van milieu, maatschappij en/of bestuur (ESG). Een voorbeeld: de koers van een aandeel daalt als gevolg van een boete die aan de emittent is uitgedeeld vanwege schade aan het milieu.

Energietransitie

De energietransitie verwijst naar de wereldwijde verschuiving van traditionele op fossiele brandstoffen gebaseerde energiesystemen naar schonere en duurzamere energiebronnen. Die verschuiving betekent dat er duurzame energietechnologieën worden gebruikt, zoals zonne-energie, windenergie, waterkracht en aardwarmte, naast de verbetering van energie-efficiëntie en -behoud. Het doel van de energietransitie is om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, klimaatverandering tegen te gaan en tot een duurzamer en bestendiger energiesysteem te komen.

Engagement

Het streven om het gedrag van een onderneming te beïnvloeden waarin een fonds belegt met als doel de werkwijzen op het gebied van milieu, maatschappij en/of bestuur (ESG) te verbeteren. Zo kan er met de raad van bestuur een gesprek worden aangegaan over het verbeteren van de arbeidsomstandigheden bij de bewuste onderneming.

ESG

ESG is de Engelse afkorting voor factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur (environmental, social & governance). Aan de hand van die drie centrale factoren wordt doorgaans de duurzaamheid van de activiteiten van een onderneming of van een belegging beoordeeld.

ESG-integratie

Onder de integratie van ESG wordt in het algemeen verstaan het meewegen van (risico)factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur in financiële analyses en de besluitvorming, naast de financiële risicofactoren, met als doel de reële waarde van een bepaalde belegging te beoordelen en de beleggingsresultaten te versterken. Het bewaken van en rapporteren over dergelijke risico's in een portefeuille kan eveneens tot die integratie behoren.

EU-taxonomie, afstemming op

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem of toetsingslijst aan de hand waarvan kan worden bepaald welke economische activiteiten als duurzaam kunnen worden beschouwd. De taxonomie maakt deel uit van het plan van de EU om duurzame beleggingen te stimuleren en de Europese 'green deal' te implementeren.

Global Compact

Het Global Compact van de Verenigde Naties is een initiatief op het gebied van duurzaam ondernemen. Van ondernemingen wordt gevraagd dat ze de strategieën en bedrijfsactiviteiten afstemmen op universele principes op het vlak van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en corruptie, alsmede dat ze actie ondernemen die maatschappelijke doelen stimuleren.

Groene obligatie

Vastrentende waarden waarvan de verkoopopbrengsten worden gebruikt om groene projecten te financieren.

Impact

Verwijst naar het eventuele effect van de bedrijfsactiviteiten van een onderneming op het milieu en/of de maatschappij. Omgekeerd kan hiermee ook het effect worden bedoeld van ESG-zaken op het resultaat onder de streep, dat wil zeggen de bedrijfsimpact.

Impactbeleggen

Beleggingen die specifiek gericht zijn op iets goeds doen voor de maatschappij. Een voorbeeld: beleggen in een onderneming met winstoogmerk die betaalbare waterzuiveringsapparaten maakt voor ontwikkelingslanden.

Intentionaliteit

De intentie bij impactbeleggen is om een bijdrage te leveren aan oplossingen op maatschappelijk en milieugebied.

Daarmee onderscheiden deze beleggingen zich van andere strategieën, zoals ESG-beleggen, verantwoord beleggen en screeningstrategieën.

Just transition

Bij 'just transition' verloopt de verduurzaming van de economie (de transitie van fossiele brandstoffen naar duurzame energie) voor alle betrokkenen zo eerlijk en inclusief mogelijk. Een transitie waarin kansen op waardig werk worden gecreëerd en niemand op achterstand raakt. Wat just transition precies inhoudt, kan van land tot land en van regio tot regio verschillen.

Materialentransitie

Is gericht op het verminderen van het verbruik van eindige hulpbronnen en het minimaliseren van afval gedurende de levensloop van een product. Het gaat dan om een verschuiving van een lineair model van 'pakken-maken-lozen' naar een circulaire aanpak waarin materialen worden hergebruikt, gerecycled of herbestemd in een gesloten cirkel. Het doel van de materialentransitie is om hulpmiddelen te behouden, de milieueffecten tot een minimum te beperken en een duurzamer en efficiënter gebruik van materialen in diverse sectoren te stimuleren.

MiFID II

Markets in Financial Instruments Directive II (MiFID II) is een door de EU geïntroduceerd kader voor de regulering van de financiële markten en bescherming van beleggers. MiFID II legt regels en vereisten op aan beleggingsorganisaties, handelsplatforms en andere marktpartijen binnen de Europese Unie. Het doel van MiFID II is om de transparantie te verbeteren, de bescherming van de belegger te vergroten en het functioneren van de financiële markten te versterken. In dit kader komen uiteenlopende aspecten aan bod, waaronder vereisten voor de rapportage en informatieverschaffing, transactierapportage, classificering van beleggers en 'best execution'.

Net zero

Net zero is de benaming van een situatie waarin de uitstoot van wereldwijde broeikasgassen door menselijke activiteit in evenwicht is met de hoeveelheid die wordt verwijderd uit de atmosfeer. In zo'n emissieneutrale situatie is er nog altijd sprake van de uitstoot van CO₂, maar wordt er een gelijke hoeveelheid koolstof uit de atmosfeer gehaald als erin wordt

gepompt. Het resultaat: nul toename van de netto-uitstoot. Dat kan worden gerealiseerd door enerzijds de emissies te verlagen en anderzijds emissies te compenseren door activiteiten als herbebossing of de opvang van CO₂.

Principal adverse impact (PAI)

Het negatieve effect van een investeringsbesluit op duurzaamheidsfactoren. Het begrip PAI is geïntroduceerd in de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van de Europese Unie. Financiëlemarktdeelnemers en adviesbedrijven moeten bekendmaken op welke manier er in dat advies of die producten rekening is gehouden met PAI-indicatoren.

Proxy voting

Stemgerechtigde aandeelhouders delegeren hun stem aan anderen die namens die aandeelhouders stemmen ('proxy voting'). Dankzij proxy voting kunnen aandeelhouders hun stemrecht uitoefenen zonder tijd te hoeven besteden aan het fysiek bijwonen van de jaarvergadering van een onderneming.

SBTi

Het Science Based Targets initiative (SBTi) is een samenwerkingsverband dat bedrijven helpt om reductiedoelstellingen voor de uitstoot van broeikasgassen te formuleren die afgestemd zijn op de doelen van het akkoord van Parijs. Bedrijven die toezeggen zich aan wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen te willen houden, ondergaan een stringent proces van formulering en validering van doelstellingen. Het SBTi zorgt voor de middelen en ondersteunt die bedrijven gedurende het proces.

Scope 1, 2 en 3

De uitstoot van broeikasgassen wordt doorgaans in drie categorieën onderverdeeld. Scope 1 betreft de directe uitstoot uit bronnen in het bezit of onder controle van een entiteit. Scope 2-uitstoot betreft indirecte emissies uit ingekochte energie. Scope 3 betreft indirecte emissies die niet onder scope 2 vallen en zich in de waardeketen van de entiteit voordoen. Die emissies kunnen 'upstream' maar ook 'downstream' plaatsvinden.

SFDR

De verordening met betrekking tot informatieverstopping over duurzaamheid wordt in de wandelgangen meestal aangeduid via de Engelse afkorting SFDR (voor Sustainable Finance Disclosure Regulation). Met deze verordening wil de Europese Unie (EU) duurzaamheid in de financiële sector stimuleren. Van financiëlemarktdeelnemers, zoals vermogensbeheerders, beleggingsorganisaties en verzekeraars, wordt verwacht dat ze informatie verschaffen over de gehanteerde duurzaamheidspraktijken en de ESG-factoren die bij het besluitvormingsproces voor beleggen in overweging zijn genomen. Het doel van de SFDR is om

transparantie te verschaffen aan beleggers, onder andere door een classificatie in te voeren die van toepassing is op alle beleggingsproducten die binnen de EU worden verkocht, namelijk artikel 6-, 8- en 9-fondsen. Aan de hand daarvan moet een vermogensbeheerder de mate van duurzaamheidsintegratie van een beleggingsstrategie duidelijk maken. Zie voor meer informatie 'Artikel 6-, 8- en 9-fondsen' in deze Begrippenlijst.

Stewardship

Verwijst naar verantwoorde allocatie, verantwoord beheer en toezicht op kapitaal. Het doel: voor klant en begunstigden langetermijnwaarde creëren die leidt tot duurzame voordelen voor de economie, het milieu en de samenleving.

Voedseltransitie

Ook wel bekend als duurzame voedseltransitie. Gericht op een transformatie van de manier waarop we voedsel produceren, distribueren en consumeren. De transitie voorziet in een verschuiving van conventionele landbouwpraktijken die zwaar leunen op kunstmest, pesticiden en intensieve veeteelt naar duurzamere en meer regeneratieve werkwijzen. Het doel van de voedseltransitie is om de ecosystemen te beschermen, voedselveiligheid zeker te stellen, biodiversiteit te stimuleren en de gezondheid en het welzijn van mens en planeet te verbeteren.

Disclaimer

Van Lanschot Kempen Investment Management NV heeft een vergunning als beheerder van diverse ICBE's en ABI's en is bevoegd om beleggingsdiensten te verlenen en staat als zodanig onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten.

Dit document dient slechts ter informatie. De inhoud is niet bedoeld als beleggingsadvies, biedt onvoldoende informatie om een beleggingsbeslissing te kunnen nemen en dient ook niet te worden beschouwd als een aanbod of als een uitnodiging om enige van de hierin genoemde financiële instrumenten te kopen of te verkopen.

Dit document is gebaseerd op informatie die wij als betrouwbaar beschouwen, maar we garanderen niet dat het accuraat of volledig is, en het mag niet als zodanig worden beschouwd. De hierin uitgedrukte opvattingen zijn onze huidige opvattingen op de datum die op dit document staat. Dit document is onafhankelijk van het bedrijf opgesteld en de hierin vervatte opvattingen zijn volledig die van VLK Investment Management.

Als vermogensbeheerder kan VLK IM beleggingen hebben, doorgaans ten behoeve van derden, in de financiële instrumenten die in dit document worden genoemd. VLK IM kan op elk moment besluiten om koop- of verkooptransacties in deze financiële instrumenten uit te voeren.

De waarde van uw belegging kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Neem geen onnodige risico's.

De informatie die is opgenomen in deze publicatie is uitsluitend bestemd voor algemene doeleinden. Deze publicatie is geen aanbod en u kunt aan deze publicatie geen rechten ontlenen. Bij de totstandkoming van deze publicatie hebben wij de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht bij de selectie van externe bronnen. Wij kunnen niet garanderen dat de informatie van deze bronnen die in deze publicatie is opgenomen juist en volledig is of in de toekomst zal blijven. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor druk- en zetfouten. Wij zijn niet verplicht de informatie die we hebben opgenomen in deze publicatie te actualiseren of te wijzigen. Alle rechten ten aanzien van de inhoud van de publicatie worden voorbehouden, inclusief het recht van wijziging.

Overige informatie

Van Lanschot Kempen NV is statutair gevestigd aan de Hooge Steenweg 29, 5211 JN 's-Hertogenbosch, KvK nr. 16038212 met btw-identificatienummer NL001145770B01, is als bank geregistreerd in het Wft-register en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank N.V. (DNB), Postbus 98, 1000 AB Amsterdam, en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam. Eventuele klachten kunt u richten aan Van Lanschot Kempen, de afdeling Kwaliteit & Service, kwaliiteit-service@vanlanschotkempen.com of Postbus 1021, 5200 HC 's-Hertogenbosch.

INVESTMENT MANAGEMENT

Beethovenstraat 300
1077 WZ Amsterdam
Postbus 75666
1070 AR Amsterdam

T +31 20 348 80 00
[vanlanschotkempen.com/investment-management](https://www.vanlanschotkempen.com/investment-management)